

සිංහල මුදල

2022 ජූලි - ජාත්‍යන්තර 41 ටෙම් 7 - 9 කළුතා

21

9

3

2

ගොවී සහන වැඩ පිළිවෙළක් වශයෙන්
ඉදිරි වෙළෙඳ තිවිසුම් ක්‍රමයක වැදගත්කම
සහ එකි ක්‍රියාකාරීත්වය

0

වයසට යන ජනගහනය

0

ස්විච්සර්ලන්තයේ සමාජ, ආර්ථික
තොරතුරු බිඳීම්

ISDN 1391-3697

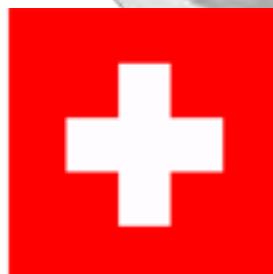
රු. 20/-

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
සක්තිවේදන දෙපාර්තමේන්තුව

ස්වීටිසරුන්තය

සහිත ඉම බලකායක් ද ඇති. එහි ආර්ථික හොඳුත් දුටු ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම සහ බැංකුකරණය මෙන් ම කර්මාන්ත මත රඳා පවතී. එහි ආර්ථික තා දේශපාලන සංවර්ධනය, විනිවිද පෙනෙන නීති පදනම්තිය, සූවියෙන් යටිතල ප්‍රභුත්වාත්මක, කාර්යක්ෂම ප්‍රාග්ධන වෙළඳෙනු සහ අඩු ආයතනික බදු අනුපාත ද එය ලේඛකරේ ව්‍යාප්ත ම තරගකාරී ආර්ථිකයන්ගේ එකත් චටත් පත් කරයි.

සංචාරක කර්මාන්තය ස්වීටිසරුන්තයේ වැදගත් ම ආර්ථික අංශයකි. කාමි කාර්මික අංශය ස්වීටිසරුන්ත ආර්ථිකයේ ඉතා කුඩා කොටසකි. එහෙතු එය සංචාරක කර්මාන්තයට සහ රටි ආහාර පුරුෂකිතතාවට ඉතා වැදගත් වේ. කාමි කාර්මික නීත්පාදන අතර ධානා වර්ග, සිනි සඳහා බිඛී, පළඳුරු සහ එළව්, කිරී නීත්පාදන, වොකලුට සහ විෂින් ඇතුළත් වේ.

ස්වීටිසරුන්තයේ ජනගහනය ජර්මානු, ප්‍රංශ සහ ඉතාලි වේ. එහි වෙශෙන බුදුතර ජනතාව හිඹියානි ආගමිකයා ය. ස්වීටිසරුන්තයේ ජාතික හාජා ජර්මානු, ප්‍රංශ, ඉතාලි සහ රෝමැනිෂ් වේ. එය ගෙඩරල් රාජ්‍යයක් වන අතර වසර 700 ක් පමණ කාල වකවානුවක් පුරු ලොව පැරණිතම ප්‍රජාතන්ත්‍රාධිකාරී පවත්වා ගෙන ගොස් ඇති.

ස්වීටිසරුන්තයේ මුළු පදිංචිකරුවන් වන්නේ හෙල්වේියානුවන් ය. එහි ව ජර්මානු, මූසිලිම් සහ සෙයෙරියානු ජාතිකයන් ද පැමිණිය හ. එය පළවන සියවසේ ද උරුත්ක පාලනයටත්, පසු ව රෝම පාලනයටත් නැතු වය. 1798 ද ප්‍රංශ ජාතිකයන් ස්වීටිසරුන්තය හෙල්වේික් ජනරජය බවට පත් කළ ය. 1815 ද පැරිස් විශ්වෘත්වෙන් එහි සංවාධිතත්වය පිළිගැනීම්. 1848 වසරේ ද නව ගෙඩරල් රාජ්‍යයක් පිහිටුවා බර්න් නගරය අගනුවර බවට පත් තෙරිණි.

පළමු සහ දෙවන ලේඛක පුද්ධිච්චල ද ස්වීටිසරුන්තය මධ්‍යස්ථාන ව සිටියේ ය. එය පූලරුපීය නිදහස් වෙළඳ සංශාධයට සම්බන්ධ වුව ද පවත්වා ගෙන යුතු ලබන මධ්‍යස්ථානය නිසා පූර්වා සංශාධයේ සාමාර්කන්තිය ලබා නැතු. එය 2002 වසරේ ද එක්සත් ජාතින්ගේ සංවාධානයට සම්බන්ධ විය.■

මූලාශ්‍ර - World Factbook,
Encyclopedia Britannica

ස්වීටිසරුන්තය

සමාජ, ආර්ථික තොරතුරු බිඳුක්...

නුම් ප්‍රමාණය		
මුළු ප්‍රමාණය	වර්ග කි.ම්.	41,277
ගොඩි ඩීමි ප්‍රමාණය	වර්ග කි.ම්.	39,997
අන්තර්ජාල ජලය	වර්ග කි.ම්.	1,280
ජනගහනය (2022 ඇස්තමෙන්තු)		8,508,698
ජනගහන වර්ධන වේගය (2022 ඇස්තමෙන්තු)		0.65%
උපත් අනුපාතය (2022 ඇස්තමෙන්තු) (ජනගහනය දැන්සකට්ටි)		10.36
මරණ අනුපාතය (2022 ඇස්තමෙන්තු) (ජනගහනය දැන්සකට්ටි)		8.4
පැදරි මරණ අනුපාතය (2022 ඇස්තමෙන්තු) (සැපිලී උපත් දැන්සකට්ටි)		3.58
උපත් දී පිවිත අපේක්ෂාව (අව්‍රැදු) (2022 ඇස්තමෙන්තු)		83.23
දළ දේශීය නීත්පාදනය (2020 ඇස්තමෙන්තු)		වික්සත් ජනපද බොලුරු මිලියන 748
මුළු උපත් දේශීය නීත්පාදනයේ වර්ධන වේගය (2019 ඇස්තමෙන්තු)		1.11%
දික පුද්ගල දළ දේශීය නීත්පාදනය (2020 ඇස්තමෙන්තු)		වික්සත් ජනපද බොලුරු 86,601,56
දළ දේශීය නීත්පාදනයේ ආංශික සංුස්‍රේණිය (2017 ඇස්තමෙන්තු) කැංකිකර්මය කර්මාන්ත සේවා		0.7% 25.6% 73.7%
මුළු බලකා (2020 ඇස්තමෙන්තු)		මිලියන 5.067
සේවා විශ්‍රෝතිය (2019 ඇස්තමෙන්තු)		2.31%
කුවුම් ආදායමේ ගිණ සංගුණයය (2017 ඇස්තමෙන්තු)		32.7
අයවැය අතිරික්තය (+) හෝ හිගය (-) (2017 ඇස්තමෙන්තු) දළ දේශීය නීත්පාදනයේ ප්‍රතිගතයක් ලෙස		1.1%
දේශීම්ත අනුපාතය (2019 ඇස්තමෙන්තු)		0.3%
ආනයන (2020 ඇස්තමෙන්තු)		වික්සත් ජනපද බොලුරු මිලියන 401.91
ආනයන භාණ්ඩ		රත්, අසුරුම් කළ ඔහුම්ද, ස්වර්ණානුරණු, මේටර් රට්, වින්නත් (2019)
ආපනයන (2020 ඇස්තමෙන්තු)		වික්සත් ජනපද බොලුරු මිලියන 470.91
ආපනයන භාණ්ඩ		රත්, අසුරුම් කළ ඔහුම්ද, වින්නත්, ඔරලෝස්, ස්වර්ණානුරණු, (2019)
මුදල් ඒකකය		ස්වීස් ගේංජේස්

"සටහන" සගරාවෙහි පළවන අදහස් එ් එ් ලේඛකයන් ගේ අදහස් මිස ශ්‍රී ලංකා මහ බඩුවෙලි අදහස් තොවා හැකි ය.

විදේශ සේවා නියක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණය: ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ වැදගත් සහ ස්ථාවර විදේශ ව්‍යුහය මූලාශ්‍රයක්

තිබුණු රෝප ප්‍රියදාරුන්

පෙළඳා සහකාර අධිකාරීන්

විදේශීය ප්‍රේෂණ ප්‍රවර්ධනය පහසු කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව

හැඳින්වීම

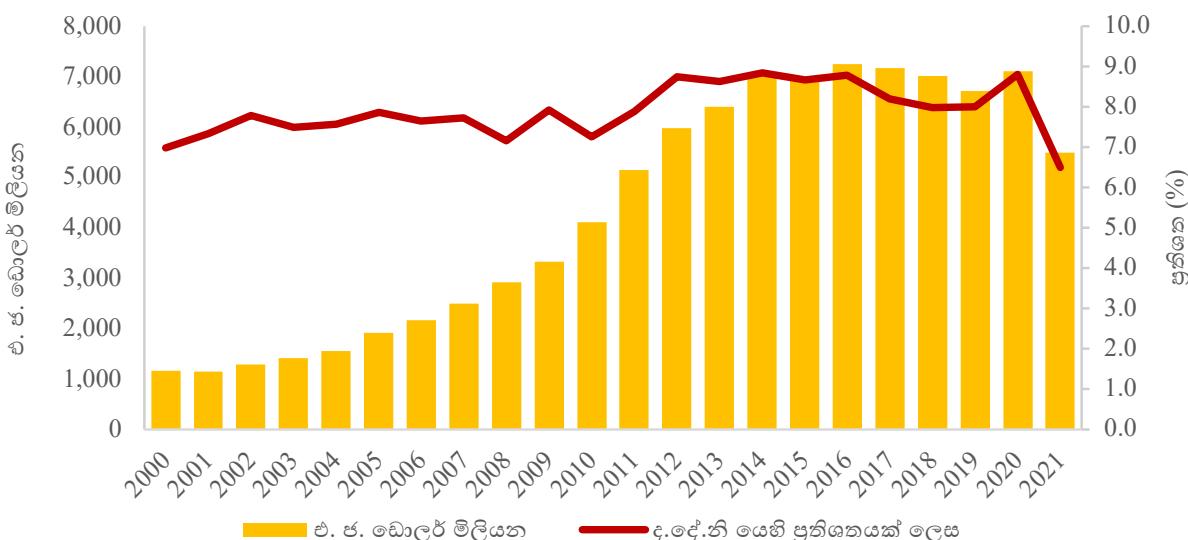
විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ ගළා ඒම 80 දෙකයේ සිට ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය ගක්තිමත් කරන ලද ගාමක බලවිගයකි. කෙසේ වෙතත්, අවිධිමත් මූලාශ්‍ර හරහා රට තුළට විදේශ ව්‍යුහය එවීමේ ප්‍රවණතාව ඉහළ යැමු සහ කොට්ඨාස-19 වසංගතය බලපෑම හේතුවෙන් විදේශ ව්‍යුහය ප්‍රේෂණ රට තුළට ගළා ඒම 2021 වසරේ දෙවන භාගයේ සිට පහළ යැමක් පෙන්වුම් කරන ලදී. ඒ වන විටත් ඉහළ අවධානම් භාවිත විවෘතයන්ට ලක්ව පැවතී විදේශීය අංශයේ පිළිබඳ තවදුරටත් තිව්‍යීමටත්, එමගින් වර්තමානයේ පවත්නා ඇතැම් ආර්ථික ගැටුපු ඇති කිරීමටත් මෙලෙස විදේශ ව්‍යුහය ප්‍රේෂණ පහළ යැම බොහෝ දුරට හේතු පාදක වී ඇත. තවද, ස්ථාවර විදේශ ව්‍යුහය මූලාශ්‍රයක් ලෙස විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා

ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ගේ අවධානය දිනෙන් දින වර්ධනය වෙමින් පවතී. මෙවන් පසුබීමක් තුළ කාලීන ව වැදගත් යැයි භැගෙන මෙම ලිපිය මගින් අපේක්ෂා කරනුයේ, විදේශගත ශ්‍රී ලංකා ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණවල ආර්ථික වැදගත්කම, එහි නවා ප්‍රවණතා සහ විදේශ ව්‍යුහය ප්‍රේෂණ ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා සුදුසු යෝජනා සාකච්ඡා කිරීමත් ඒ පිළිබඳ ව පායක ඔබ දැනුම්වත් කිරීමත් ය.

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය සඳහා විදේශ ව්‍යුහය ප්‍රේෂණවල අභි වැදගත්කම

විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ සඳහා වර්තමානයේ පවත්නා ඉල්ලුම ශ්‍රී ලංකාව තුළ අන් කවරදාටත් වඩා විශාල ලෙස වැඩි වී ඇත. එනම්, විදේශ රටවල සේවය කරන ගුම්කයන්ගේ ඉපැයිම්වලින් කොටසක් ලෙස මව් රටට එවන ප්‍රේෂණ, අනෙකුත් බොහෝමයක්

1 රුප සටහන: විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ (2000-2021)

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

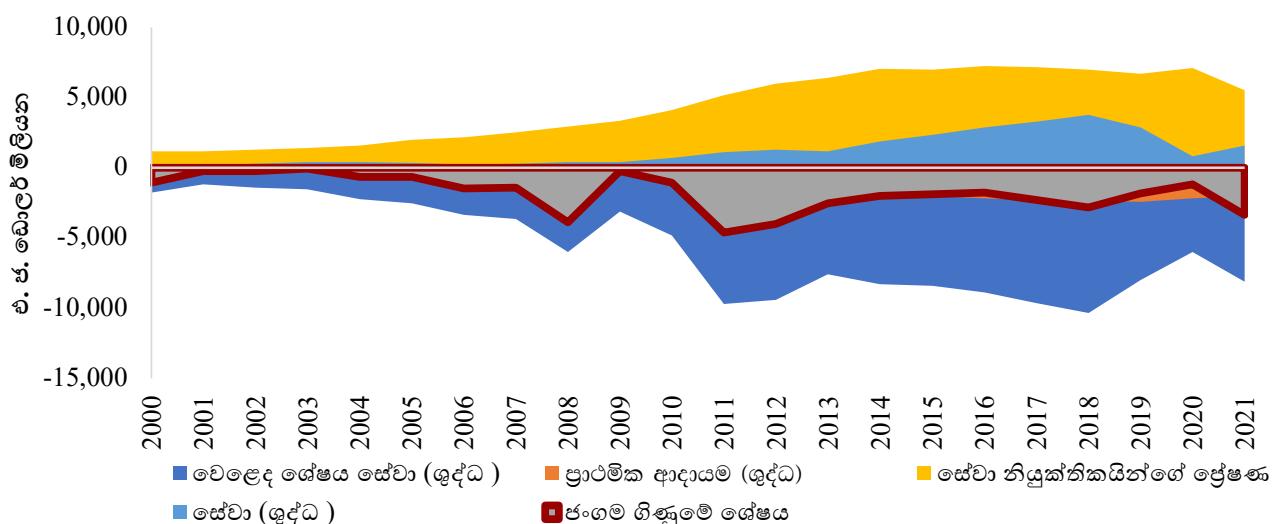

රටවල මෙන් ම ග්‍රී ලාංකිය ආර්ථිකය තුළ ද ප්‍රධාන භූමිකාවක් ඉටු කරන බැවිණි. මෙම විදේශ විනිමය ප්‍රෝෂණ අදාළ ප්‍රතිලාභීන්ට සිදු කරන ක්ෂේද ආර්ථික බලපැමිවලට අමතර ව ඒවා නිරතරු ව සැලකිය යුතු නො වන විදේශ විනිමය මූලාශ්‍රයක් ලෙස මට් රටේ සාර්ව ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයට සැලකිය යුතු ලෙස උපකාර කරයි. එනම්, විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝෂණ දේශීය පරිහෝජනය හා ආයෝජනය උත්තේඡනය කරන බැවින් එය ආර්ථිකයේ නිමැයුම ඉහළ නැංවීමට හේතු වේ. පරිහෝජනය සඳහා විදේශ විනිමය ප්‍රෝෂණ යොදා ගැනීම ධනාත්මක ගුණක බලපැමි ඇති කරමින් ආර්ථිකය මත සංජ්‍ර මෙන් ම වතු බලපැමි ඇති කරනු ලබයි. එසේ ම, විදේශීය ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝෂණ වෙළඳපාලනි පවත්නා හිග සම්පත් වෙනුවෙන් මූල්‍යනය කිරීමට පහසුකම් සලසන බැවින් එය ආයෝජනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ද උපකාරී වේ. තවද, විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝෂණ ජාතික ආර්ථිකයේ ඉතිරිකිරීම් ඉහළ නැංවීමට මෙන් ම මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවය වැඩි කිරීමට හේතු වන බැවින් එය ආයෝජනවලටන් එමගින් ආර්ථික වර්ධනයටන් දායක වේ. උදාහරණයක් ලෙස, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ

වෙළඳ හා ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුම්වල පැවතී හිගයන් හේතුවෙන් ඇති වූ ජ්‍යම ගිණුමේ හිගය අවම කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු කාලයක සිට විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝෂණ දායක වී ඇත. 2021 වසරේ මහ බැංකු සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව, විදේශ ජ්‍යම ගිණුමේ සමස්ත ලැබේම්වලින් $\frac{1}{4}$ ක් (සියයට 26.4ක්) පමණ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රෝෂණවලින් සමන්විත විය. තවද, 2020 වසරේද, විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රෝෂණ විදේශ අංශයේ වෙළඳ හිගය ඉක්මවා යමින් එහි ගේජයන් සියයට 118ක් පමණ විය. 2021 වසරේද සැලකිය යුතු ලෙස විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝෂණ අඩු වීම හේතුවෙන් එම අගය 2021 දී සියයට 48ක් විය. මෙයින් පෙනී යන්නේ, විදේශීය අංශය මූහුණ දෙන අවදානම මග හරවා ගැනීමටත්, රටේ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායිතාව පවත්වා ගැනීමටත් විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝෂණ මගින් ලැබෙන දායකත්වය ඉතා වැදගත් බවයි.

ක්ෂේද ආර්ථික බලපැමි සලකා බැලීමේදී පෙනී යන්නේ, විදේශ ගුම්කයින්ගේ ප්‍රෝෂණ ආදායම් ව්‍යාප්තියේ විෂමතාව අවම කිරීම, හෝතික හා මානව ප්‍රාග්ධනය වර්ධනය, දරිද්‍රාව පිටු දැකීම හා පුද්ගල සුබ සාධනය සඳහා දායක වෙමින් කුටුම්භවල සහ ප්‍රජාවගේ මූල්‍ය හැකියාව ගක්තිමත් කරන බවයි. එසේ ම, විදේශ ගුම්කයින්ගේ ප්‍රෝෂණ සමාජ ව්‍යුහය සහ සංස්කෘතික හාවිතයන් වෙනස් කිරීම කෙරෙහි ද බලපානු ලබයි.

2 රුප සටහන: විදේශ අංශයේ ජ්‍යම ගිණුමේ සංයුතිය (2000-2021)

එනම්, විදේශ විනිමය ප්‍රෝජන මානව ප්‍රාග්ධනය ඉහළ නැංවීම, පාසල් පැමිණීම ඉහළ නැංවීම හරහා අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි දනාත්මක බලපෑම් සිදු කිරීමට ඉවහල් වේ. විදේශගත ගුම්කයන් ප්‍රධාන වශයෙන් අර්ථ පූජාතු හා තුපුජාතු ගුම්ය සපයන වටිනා මූලාශ්‍රයක් වන අතර එමගින් ඔවුන්ගේ ආර්ථික තරගකාරීන්වය පවත්වා ගැනීමට ද සහය වේ. සංස්කීර්ත ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් වැඩියුතු වීම හා එම අරමුදල් හාවත කරන්නන් වෙත බෙදා නැරීම තුළින් මූල්‍ය වෙළඳපාල ක්‍රියාකාරකම් පුළුල් වීමට සහ ගෙවීම කුමය ප්‍රවර්ධනය වීමට සංකුමණික ප්‍රෝජන දායක වේ. මේ නිසා විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන රටේ සංවර්ධන කටයුතු මූල්‍යනය කිරීමට දායක වන බැවින් ඒවායේ ගුද්ධ මුරුන සමාර්ථක හා ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ඉමහත් ය. එසේ ම, විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන දිග කාලයක් තිස්සේ සාපේක්ෂ ව අඩු විවෘතතාවකින් යුතු විදේශ විනිමය මූලාශ්‍රයක් ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත. කෙසේ නමුත්, අපනයනවලින් ලබන ඉපැයිම් මෙන් ම විදේශ සංස්කීර්ත ආයෝජන හා වෙනත් ආකාරයේ විදේශ පොදුගැලික ආයෝජන වැනි මූලාශ්‍රවලින් ලැබෙන ඉපැයිම්, විනිමය අනුපාතයේ විවෘතය, ආයෝජන සිදු කළ හැකි පරිසරයක් පැවතීමට ඇති හැකියාව සහ සම්ස්කයක් ලෙස ආර්ථික හා දේශපාලන ස්ථානික වෙත පදනම් ව ඉතා පුළුල් ලෙස විවෘතය වේ.

විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජනවල පවත්නා ස්ථාවරත්වය නිසා ඇතැම් රටවල් මෙම ප්‍රෝජන ජාත්‍යන්තර වෙළඳපාලෙන් ගිය ලබා ගැනීමේ දී ඇපැයක් (Collateral) ලෙස හාවත කිරීමට පෙලඹී ඇත. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල හා ලෝක බැංකුව ද අඩු ආදායම් ලබන රටවලට සූදුසු ගිය මට්ටම තක්සේරු කිරීමේ දී විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන හාවත කළ හැකි බව සහ එහි වැදගත්කම අවධාරණය කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ගත් විට, අඛණ්ඩ ව ඉහළ හා ස්ථායී ආකාරයේ විදේශ විනිමය ගලා එමක් පවත්වා ගන්නේ නම් එය විදේශ වෙළඳපාලට ප්‍රවේශ වීමට මහතු අවස්ථාවක් වනු ඇත. එසේ ම, විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජනවල මූලාශ්‍ර රටවල ස්ථාවරත්වය පවතින්නේ නම්, ආර්ථික අවපාතයක දී පවා වුව ද විදේශීය ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන ගලා එම ස්ථාවර ව පැවතීමට බොහෝ යුරට ඉඩක්ඩ පවතී. අසියාතික රටවල් අතර ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රධාන වශයෙන් ගුම්කයන් විදේශගත වන රටක් වන අතර, එහි වෙළඳ ගෙෂය හා ගෙවුම් ගෙෂය අඛණ්ඩ ව පවත්නා හිගය හා වර්තමානයේ එහි පවත්නා තීවුතාව විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන කෙරෙහි වන උනන්දුව තවදුරටත් අලුත් කරමින් පවතී.

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන ලැබීම්වල මෙත කාලීන ප්‍රවණතා

විදේශගත ශ්‍රී ලංකික ගුම්කයන් විසින් ආර්ථික වර්ධනය, රැකියා උත්පාදනය සහ ගෙවුම් ගෙෂ හිගය අවම කිරීම කෙරෙහි සැලකිය යුතු දනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරමින් ආර්ථිකයට ඉමහත් දායකත්වයක් සපයා ඇති බව ඉහත සාකච්ඡාවේ දී පෙනී යයි. 1980 සිට 2020 වසර දක්වා මිලයන කෙට අධික සංඛ්‍යාවක් විදේශ රැකියා සඳහා පිටත් ව ගොස් ඇති අතර, එම කාලය තුළ ඔවුන්ගේ රට තුළට ගලා එනු ලැබු සමුළුවිත ප්‍රෝජන ප්‍රමාණය එක්සත් ජනපද බොලර් බිජියන 100ක් පමණ වේ.

1980 වසරේ දී, එක්සත් ජනපද බොලර් මිලයන 152.0ක් වූ සමස්ත විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන 2016 වසරේ දී එක්සත් ජනපද බොලර් බිජියන 7.2 දක්වා ඉහළ නැගුණු අතර 2020 වසරේ දී එය එක්සත් ජනපද බොලර් බිජියන 7.1 පමණ මට්ටමක පැවතුණි. සංකුමණික ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන දැන දේදිය තිශ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් විට, එය 1980 වසරේ දී සියයට 3.8ක ප්‍රමාණයේ සිට 2020 වසරේ දී සියයට 8.8ක් දක්වා වැඩි වූ අතර, 2011 - 2020 අතර කාලය තුළ එහි සාමාන්‍යය සියයට 8.5ක් විය (1 රැ඗ සහහන). වාර්ෂික ව විදේශ රැකියා සඳහා ගිය ගුම්කයන්ගේ ඉහළ යැම සංකුමණික ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන වැඩි වීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම කාලය තුළ නෙශ්තු විය. උදාහරණ වශයෙන්, විදේශ රැකියා සඳහා පිටත් ව ගිය ගුම්කයන්ගේ සංඛ්‍යාව 1986 වසරේ දී 14,456ක් වූ අතර, 2014 වසරේ දී 300,703ක් වූ එවරිමයක් දක්වා ඉහළ නැගුණි (1 සංඛ්‍යා සහහන). ගුම්කයන් විදේශගත වීම 2020 සහ 2021 වසරවල දී 53,875 සිට 122,264 දක්වා අඩු වීමට කොරෝනා වසංගතය ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන ලදී.

විදේශ රැකියා සඳහා පිටත් ව යැම හා විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන ගලා එම සම්බන්ධයෙන් ඉහත සාකච්ඡා කළ පරිදි සතුවුදායක කාර්ය සාධනයක් පෙන්වුම් කළ ද, 2019 වසර අග හාගෙයේ සිට ව්‍යාපෑක වීමට පටන් ගත් කොවිඩ-19 වසංගතය නෙශ්තුවෙන් ඇති වූ ගොලීය ආර්ථික පසුබැම හමුවේ 2021 වසර සහ ඉන් ඔබ්බට සංකුමණික ගුම්කයන් සහ ඔවුන්ගේ ප්‍රෝජනවල සීසු පහල යැමක් පෙන්වුම් කළේ ය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවට විදේශීය ප්‍රෝජන ගලා එම 2020 වසරේ දී වූ එක්සත් ජනපද බොලර් බිජියන 7.1 සිට 2021 වසරේ දී එක්සත් ජනපද බොලර් බිජියන 5.5

1 සංඛ්‍යා සටහන: විදේශ රැකියා සඳහා පිටත් ව හිය ශ්‍රී ලංකික ගුම්කයන් 1986 සිට 2021 දක්වා

වසර	පිටත්		ගැහැණු		මුළු ගණන
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	
1986	11,023	76.3	3,433	23.8	14,456
1990	15,377	36.1	27,248	63.9	42,625
1995	46,021	26.7	126,468	73.3	172,489
1997	37,552	25	112,731	75	150,283
2000	59,793	32.8	122,395	67.2	182,188
2005	93,896	40.6	137,394	59.4	231,290
2010	136,850	51.2	130,657	48.8	267,507
2015	172,788	65.6	90,655	34.4	263,443
2020	32,589	60.5	21,286	39.5	53,875
2021	81,110	66.3	41,154	33.7	122,264

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා විදේශ සේවා නිපුණක්ති කාර්යාලය

(දෙළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිගතයක් ලෙස 6.5ක්) දක්වා සියලුට 22.7කින් (එක්සත් ජනපද බොලුර බිලියන 1.6කින්) අඩු විය. වසංගතයෙන් පිඩාවට පත් රටවලින් ඇතැමි සංකුමණික ගුම්කයන් ආපසු ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණීම සහ ඇතැමි ගුම්කයන් රැකියා අවසන් කිරීම, සංවරණ සීමා හේතුවෙන් සංකුමණික ගුම්කයන් පිඩාවට පත් වීම, ඔවුන් රැකියා සඳහා පිටත් ව යැමේ දී දැක්වූ අවිනිශ්චිත බව හා ඉහත හේතු තිසා

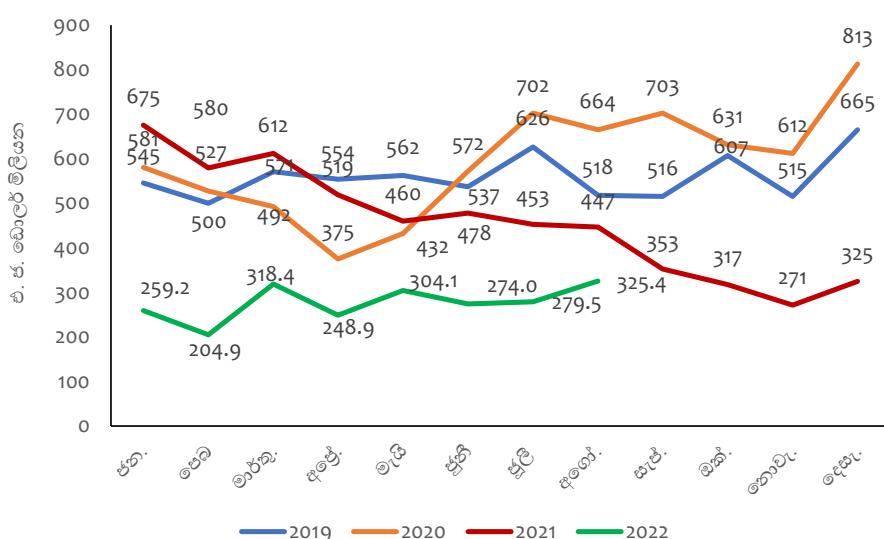
විදේශ රැකියා සඳහා පිටත් ව යැමේ මුළු සංඛ්‍යාවේ සැලකිය යුතු ඇඩු වීම හා ප්‍රෝජන රට තුළට එවිමේ දී අවිධිමත් මාරුග වෙත වැඩි වශයෙන් යොමු වීමේ ප්‍රවණතාව යනාදිය විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන මෙම කාලය තුළ ඇඩු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

එමෙහි ම, විදේශ රැකියාවල යෙදුණු ඇතැමි රටවල් (විශේෂයෙන් ම, කටාර රාජ්‍ය වැනි) කොට්ඨාස-19 වසංගතය නිසා රට වසා තැබීම හා අනෙකුත් ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් බොහෝ ශ්‍රී ලංකික ගුම්කයන් මූල්‍ය අභියෝග රාභියකට මුහුණ දීමට සිදු වූ අතර එය ද විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන පහත වැට්ම සඳහා හේතු වුණි. කොට්ඨාස-19 වසංගතය හේතුවෙන් විදේශ රැකියා සඳහා වන පිටත්වීම් 2019 වසරේ දී වූ 203,087 සිට 2020 වසරේ දී 53,875 දක්වා ඇඩු විය. කෙසේ නමුත්, 2022 වසරේ පළමු හාය තුළ විදේශ රැකියා සඳහා පිටත්වීම් සිසු ලෙස ඉහළ යන ලදී.

ඉදිරි දැක්ම

කොට්ඨාස-19 වසංගතයේ බලපෑම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන ආර්ථික අභියෝග හමුවේ ණය නො වන විදේශ විනිමය මූලාශ්‍රයක් ලෙස විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන විධිමත් මාරුග මස්සේ වැඩි වශයෙන් රට තුළට ගාලා ඒම ආර්ථිකය යථාවත් වීම සඳහා මේ මොහොත් ඉතා වැදගත් ය. එය ඉහතින් සාකච්ඡා කළ විදේශීය ප්‍රෝජනවල ආර්ථික වැදගත්කම සපළ කිරීම සඳහා මග පාදයි. එබැවින්, විදේශ ගුම්කයන්ගේ

3 රුප සටහන: විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රෝජන ගාලා ඒමේ මැතකාලීන ප්‍රවණතා

ප්‍රේෂණ ලැබීම් ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා සුදුසු පියවර ගැනීම මේ බොහෝතේ අත්‍යවශය කාරණයකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ විධිමත් වෙළඳපාල හා අවිධිමත් වෙළඳපාල අතර පවත්නා සැලකිය යුතු විනිමය අනුපාත වෙනස්කම් හේතුවෙන් විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ සඳහා හවාලා සහ උත්සියල් ක්‍රම වැනි අවිධිමත් මූලාශ්‍ර වෙත වැඩි වශයෙන් යොමු විම විශාල තර්ජනයක් වී ඇත. මෙම අවිධිමත් මූලාශ්‍රවල ජනප්‍රියතාව නිසා විධිමත් මාරුග ඔස්සේ රට තුළට එවන විදේශ මුදල් ප්‍රවාහනයන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට අඩාල වී ඇත. ඒ හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තුළ විදේශ විනිමය සැපයුම අඩු විමත්, විදේශ මුදල් සංවිත අඩු විමත් සිදු වී ඇති අතර එය ගෙවුම් තුළනය සඳහා අහිතකර ලෙස බල පා ඇත. මෙහි බලපැම වත්මන් ආර්ථික අරුධා හමුවේ මතා ව පැහැදිලි වේ. එබැවින් වෙළඳපාල ඉල්ලුම, සැපයුම මත පදනම් ව තරගකාරී විනිමය අනුපාතයක් හැකි හැම විට ම පවත්වා ගනීමත කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය වේ. ඒ තුළින් විධිමත් සහ අවිධිමත් වෙළඳපාල අතර පවත්නා විනිමය අනුපාත අතර වෙනස බොහෝ දුරට අවම කර ගත හැකි සි. එසේ ම, හවාලා වැනි අවිධිමත් ක්‍රම හරහා ගනුදෙනු කිරීම තුළින් ඇති වන අවධානම පිළිබඳ ව මහජනතාව අඛණ්ඩ ව දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම කාලෝචිත ය. එය අවිධිමත් මුදල් භුවමාරු ක්‍රම සඳහා පවත්නා ඉල්ලුම අඩු කිරීමට පාදක වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, අවිධිමත් ක්‍රම ඔස්සේ සිදු කරන විදේශ ගුම්කයින්ගේ ප්‍රේෂණ ගනුදෙනු මැඩ පැවත්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කටයුතු කරමින් සිටියි. තවද, මුදල් භුවමාරු කිරීමේ අවිධිමත් ක්‍රම ඉවත් කිරීම සඳහා වන නිරීක්ෂණ රාමුව කවුදරටත් ගක්තිමත් කිරීමට ද ක්‍රියාමාරු ගෙන ඇත.

විදේශ රැකියා සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ, ශ්‍රී ලංකාවේ සංක්‍රමණික ගුම්කයන් වැඩි වශයෙන් සේවය කරන්නේන් නිරන්තර ආර්ථික හා දේශපාලන ගැටුවලට (හු දේශපාලනික අරුධා) මූහුණ දෙන මැද පෙරදිග කළාපයේ රටවල ය. එය ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් ඉහළ අවධානමකට යොමු කර ඇත. උදාහරණයක් ලෙස, 2021 වසරේ දී මැද පෙරදිග කළාපය සඳහා පිටත් ව ගිය ගුම්කයන් සංඛ්‍යාව සමස්ත ප්‍රමාණයෙන් සියයට 86ක් පමණ වේ. එසේ ම, 2020 වසරේ දී, මැද පෙරදිග කළාපයෙන් ලැබූණු විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ සමස්ත ප්‍රමාණයෙන් සියයට 52ක් පමණ විය. මේ තුළින්, මැද

පෙරදිග කළාපය තුළ ගුම්කයන්ට ලැබෙන සාපේක්ෂ අඩු වැටුප් ද පිළිබඳ වේ. එබැවින්, විදේශ රැකියා සඳහා මැද පෙරදිග රටවල් මත වැඩි වශයෙන් යැපීම වෙනුවට රැකියා සඳහා විකල්ප රටවල් සෞය ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා සිංහප්පූරුව, ජපානය, කොරීයාව සහ යුරෝපීය රටවල් වැනි අනෙකුත් දියුණු ආර්ථික සමග දීවිපාරැයික ගිවිසුම්වලට හැකි ඉක්මනින් එලැඹිම වඩාත් කාලෝචිත ය.

වර්තමානයේ දී බොහෝමයක් විදේශ සේවා නිපුක්තිකයන් සමග සිදු කරන සාකච්ඡාවල දී සහ ඔවුන් විසින් කරන ලද ඉල්ලීම්වලින් පෙනී යන්නේ විදේශ සේවා නිපුක්තිකයන් දීරිමත් කරවන ආකාරයේ සමාජ ආරක්ෂණ වැඩි පිළිවෙළක් නොමැති බවත්, වඩා සාරවත් දීරි දීමනා ඔවුන් විසින් අපේක්ෂා කරන බවත් ය. විශේෂයෙන් ම, කොරීඩ්-19 වසංගත සමයේ බොහෝමයක් විදේශ රැකියා නිපුක්තිකයන්ගේ රැකියා අනිමි වූ අතර එවන් අවස්ථාවක මුවුන්ට සහය දීම සඳහා සංක්‍රමණික රක්ෂණ ක්‍රමයක් පැවතියේ නම් එය ඉතා වැදගත් වනු ඇත. එබැවින්, මෙවැනි සමාජ ආරක්ෂණ වැඩපිළිවෙළ පැවතිම තුළින් විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ තවදුරටත් දීරිමත් කළ හැකි බව නො රහස්‍යකි. කෙසේ නමුත්, ඉතාමත් මැතක දී කම්කරු හා විදේශ රැකියා අමාත්‍යාංශය, ශ්‍රී ලංකා විදේශ සේවා නිපුක්ති කාර්යාලය හා ශ්‍රී ලංකා සමාජ ආරක්ෂණ මණ්ඩලය එකාබද්ධ ව දායකත්ව විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදලක් ස්ථාපනය කරන ලදී. තවද, කම්කරු හා විදේශ රැකියා අමාත්‍යාංශය, ශ්‍රී ලංකා විදේශ සේවා නිපුක්ති කාර්යාලය හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අනෙකුත් අදාළ පාරැයිකරුවන් හා එක් ව ඉහළ තීරු බදු සහන, විදුලි මෝටර රථ ආනයනය සඳහා බලපැනු ලබා දීම හා ක්ෂේර මූල්‍ය බැංකු ගිය පහසුකම් වැනි ප්‍රතිලාභ හදුන්වා දීමට මුලික පියවර ගනීමත් සිටිම අගය කළ යුතු සි. සි.

විදේශ විනිමය තම රටවලට ප්‍රේෂණය කිරීමේ දී ඉහළ ගනුදෙනු පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වීම ලොව පුරා සිටින සංක්‍රමණික ගුම්කයන් මූහුණ දෙන ප්‍රධාන ගැටුවලක් වන අතර එය අවම කිරීම සඳහා විවිධ පියවර ගනීමින් සිටියි. එක්සත් ජාතියෙන් සංවිධානය විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති 2030 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණුවලට අනුව ද රටවල් අතර අසමානතාව අවම කිරීම සඳහා ඉලක්කයක් ලෙස විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණය ආශ්‍රිත ගනුදෙනු පිරිවැය සියයට 3 දක්වා අඩු කිරීමට යෝජිත ය. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ද මෙම ගනුදෙනු පිරිවැය අවම කිරීම සඳහා සුදුසු ක්‍රමවායයන්

සෙවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ලෝක බැංකුවේ දත්තවලට අනුව ශ්‍රී ලංකාවට විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ එවිමේ දී දරනු ලබන පිරිවැය සියයට 4.88ක් පමණ වේ. මූල්‍ය අන්තර්ගත බව ප්‍රවර්ධනය කිරීම, වෙළඳපොල තරගකාරීන්වය ගක්තිමත් කිරීම මෙන් ම මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීම හා ඒවා ජනතාව අතරට හැකි පමණ සම්පූර්ණ තුළින් මෙම ගනුදෙනු පිරිවැය තවදුරටත් අඩු කර ගත හැකි යි. පිරිවැය අඩු කිරීමේ මූලික පිරිවැයක් ලෙස සංකුමණික ගුම්කයන් විදේශ විනිමය රට තුළට ප්‍රේෂණය කිරීමේ දී ඔවුන් විසින් දරනු ලබන ගනුදෙනු පිරිවැය වෙනුවෙන් රුපියල් 20,000කට වැඩි සැම ගනුදෙනුවකට ම රුපියල් 1,000ක් දක්වා මූලික ගෙවීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව කටයුතු කරම්න් සිටියි.

තවද, ශ්‍රී ලංකාවට ගළා එන ප්‍රේෂණ සතුවුදායක හා සේවාවර ලෙස ලබා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා වෘත්තිය ප්‍රහුණුව තුළින් නිපුණතා සංවර්ධනය වෙනුවෙන් ආයෝජනය කිරීම මගින් එලදායී සහ ප්‍රහුණු සංකුමණික ගුම්කයන් ඉහළ තැබුම් ය.

ඉහත සාකච්ඡා කළ යෝජනාවලට අමතර ව, ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන ආර්ථික අභියෝග, දේශපාලනික වශයෙන් පවත්නා අවිනිශ්චිත බව හා විදේශ විනිමය රට තුළ දී අවහාවිත වන බව විවිධ මාධ්‍ය මගින් විදේශ ගුම්කයන් අතර ජනගත කිරීම යනාදී හේතුන් ද විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ රට තුළට එවිම ප්‍රමාද කිරීමට සහ අඩු කිරීමට පාදක වී ඇති බැවි පෙනී යයි.

විශේෂයෙන් ම, වැරදි ප්‍රවාරයන් නිසා විදේශ විනිමය ප්‍රේෂණය කිරීම අඩු කිරීම හෝ ප්‍රමාද කිරීම සැලකිය යුතු සාරාත්මක ආර්ථික හා සමාජීය බලපෑම් සිදු කර ඇති බැවි පෙනී යයි. එබැවින්, ආර්ථිකමය වශයෙන් මෙම අර්බුදකාරී අවස්ථාවේ දී රට තුළ පවතින අත්‍යවශ්‍ය හා මාශධ හිගය සඳහා හේතු වී ඇති විදේශ විනිමය සම්පත් පරතරය මග හරවා ගැනීමටත් යය තො වන මූලාශ්‍රයක් ලෙස විදේශ ගුම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ දීමත් කිරීම සඳහා විදේශ ගුම්කයන් දීමත් කිරීම අප කාගේත් ජාතික වගකීමකි.

මූලාශ්‍ර:

- [1] Asian Development Bank and the World Bank., (2018), “Migration and Remittances for Development in Asia”.
- [2] Bandara, S., (2019), “The role of workers' remittances in Economic Growth: The Sri Lankan context”, International Conference on Business Innovation (ICOBI), Sri Lanka.
- [3] Central Bank of Sri Lanka, Annual Reports, (2018; 2019; 2020; 2021), Sri Lanka.
- [4] Colombage, S., (2010), “Macroeconomic Effects of International Migration: Evidence from Sri Lanka”, Journal of Humanities and Social Science, Volume 6: 17-52.
- [5] Sri Lanka Bureau of Foreign Employment, Annual Reports, (2020; 2021), Sri Lanka.

වයසට ගෙන ජනගහනය

එම්. සි. දිල්හාන් ද කිල්චා
හියෝජන අධ්‍යක්ෂ
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

ජනගහනය වයස්ගත වීමේ ගැටවු සහ අවස්ථා කටුවා වෙනුවෙන් මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවයේ ඇති වැදුගත්කම

භැඳීන්වීම

ජනගහනයේ විකාශනය සංවර්ධනය සඳහා වැදුගත් වන නමුත් මෙම සම්බන්ධතාව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ දී හා මෙහෙයුම් ස්ථියාවලියේ දී බොහෝ විට නො සලකා හරිනු ලැබේ. ගේලීය ජනගහන අනියෝග සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් ස්ථියාවලින් සතුය ව ඒකාබද්ධ නො වන නමුත්, ඉදිරියේ දී සිදු වන්නේ කුමක් ද යන්න පිළිබඳ ව මාධ්‍ය රෘතියින් සහ ගාස්තුරූපයන් අතර සිදු වන තරක විතරක විවාද ඉතා සිත් ගන්නා සුළු ය.

**2050 දී ශ්‍රී ලංකාවේ
වයස්ගත ජනගහන
ප්‍රතිශතය 28.8%
දක්වා ඉහළව**

ලෝක ජනගහනය වයස්ගත වීම පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ දත්තවලට (2017) අනුව, වර්ෂ 2017 දී වයස අවුරුදු 60 ක් හෝ ඊට ඊට වැඩි වැඩිහිටි පුද්ගලයින්ගේ සංඛ්‍යාව මිලියන 962 විට 1.4 දක්වා 45%කින් පමණ වර්ධනය වනු ඇතැයි ප්‍රාදේශීය ජනගහනය කර ඇත. 2017 හා සසදන විට, 2050 දී මෙම සංඛ්‍යාව දෙශීයකට වඩා වැඩි වනු ඇතැයි ප්‍රාදේශීය ජනගහනය කර ඇති අතර එය බිජියන 2.1කට ආසන්න වේ. මෙම වාර්තා අනුව, සංවර්ධනය වෙතින් පවතින රටවල වැඩිහිටි ජනගහනය, සංවර්ධන රටවලට වඩා වේගයෙන් වර්ධනය වන අතර, 2050

දී ලොව මහලු අයගෙන් 80%ක් සංවර්ධනය වෙතින් පවතින ප්‍රදේශවල ජ්‍යෙන් වනු ඇතැයි ප්‍රාදේශීය කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව දකුණු ආසියාවේ වයස්ගත ම ජනගහනය ඇති රට වන අතර, ලොව වේගයෙන් ම ජනගහනය වයස්ගත වන රටක් ලෙස විශේෂයෙන් කැඳී පෙනේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ දත්ත (2017) අනුව, රටේ ජනගහනය වූ මිලියන 21.4කින් 12.4%ක් වයස අවුරුදු 60 ඉක්මවා ඇති බවට ගණන් බලා ඇති අතර එය ලෝකයේ වයස අවුරුදු 60 ඉක්මවා ප්‍රතිශතය වන 12% ද ඉක්මවා ඇයකි. එක්සත් ජාතීන්ගේ දත්තවල (2017) ප්‍රාදේශීය ජනගහනයේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ වයස්ගත ජනගහනය 2050 වන විට තවදුරටත් 28.8% දක්වා ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙහි බරපතලකම වන්නේ ශ්‍රී ලංකාව මෙම ජනගහන වුහුලයේ වේගවත් සංක්‍රමණයට මූහුණ දී ඇත්තේ, වයස්ගත ජනගහනයක් සහිත සංවර්ධන රටවල මෙන් නො ව, සාපේක්ෂ ව අඩු එක පුද්ගල දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයක් සහ රට තුළ ආකාරයක්ම වයස්ගත සුහාදන පහසුකම් ඇති පරිසරයක් සහිත ව ය. පර්යේෂකයින්ගේ පැහැදිලි කිරීම් අනුව, මෙම වැඩිහිටි ජනගහනය ඒකාකාර ව ව්‍යාප්ත නො වන අතර වැඩිහිටි ජනගහනයෙන් 80% ක් පමණ ජ්‍යෙන් වන්නේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල වේ. අනෙක් අතට, රටේ තරුණ පරමිතරාව නාගරීකරණය වීමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරන අතර මේ හේතුවෙන් මෙම ග්‍රාමීය මහලු ජනතාවට තහි ව ජ්‍යෙන් වීමට සිදු වීමේ අවධානමක් පවතී. තව ද, සිද්ධියේන (2005) විග්‍රහයෙන් අනුව ද, ගහ සංයුතිය හා පවුල් වුහුලයන් වෙනස් වීම, නාගරීකරණය, ගහ ඒකකයක ප්‍රමාණය

කුඩා විම, විදේශ රැකියා සහ සංක්‍රමණ හේතුවෙන් වැඩිහිටියන් තම දරුවන් සමග ජීවත් වන සාම්ප්‍රදායික රටාව තර්ජනයට ලක් ව ඇත. එක්සත් ජාතියෙහි දත්තවලට (2017) අනුව පෙන්වුම් කරන්නේ වයස්ගත වූවන් කෙනි ව ම හෝ කළතුයෙකු සමග ස්වාධීන ව ජීවත් විම සංවර්ධනය රටවල ඉහළ අගයක් ගත්ත දා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල එය ඉතා අඩු අගයක් බවයි. උදාහරණයක් ලෙස, එය නෙදරුලන්තයේ 93.4%ක් වන විට, සාපේක්ෂ ව අඩු ම අගයක් ගන්නා ඇශ්‍රීගනිස්පානයේ 2.3%කි.

ශ්‍රී ලංකාව වයස්ගත ජනගහනයේ සිසු ව්‍යාප්තියක් පෙන්වුම් කරන බැවින්, එය පිළියම් සේවිය යුතු තීරණාත්මක කාරණයක් බවට පත් වනු ඇත. තරුණ වයස් කාණ්ඩ හා සසදන විට ඔවුන් ඉහළ අවධානම් සහගත වෙයි. වෙනස් වන පවුල් ව්‍යුහය, අමතර සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා සහ ප්‍රධාන වශයෙන් අවිනිශ්චිත මූල්‍ය තත්ත්වයන් හේතුවෙන් වයස්ගත විමේ ප්‍රශ්නය උගු වෙයි. තත්ත්වය එසේ වූවත්, විවිධ පර්යේෂණ පත්‍රිකා දත්ත අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය වයස්ගත විම වෙනුවෙන් නිර්මාණය ප්‍රතිපත්ති ව්‍යුහයන් අනාගතයේ වයස්ගත ජනගහනය දරිද්‍රතාවට මුහුණ දීමට මරෝත්තු දිය හැකි පරිදි මූල්‍ය සුරක්ෂිතතා උපතුම් සමග බැඳී නොමැත.

ආර්ථික පර්යේෂකයින්ගේ දත්ත අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රුම බලකායෙන් වැඩි කොටසක් අවිධිමත් රැකියා හා සම්බන්ධ වී සිටි. මෙම ග්‍රුමිකයින් ස්ථීර වැටුප් නො ලබන අනියම් සේවකයින් වන අතර සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් දරිද්‍රතාවන් ද පෙන්වේ. උදාහරණ ලෙස, ගොවීන් හා දේවරයින් වැනි ස්ථීර වැටුප් නො ලබන රැකියාවල යෙදෙන අවිධිමත් ග්‍රුමිකයින්ගෙන් අඩකට දායක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රම සඳහා සම්බන්ධ විය හැකි නමුත්, දායකත්ව ගොවීම් පැහැර හැරිම හේතුවෙන් සාර්ථක තත්ත්වයේ පවතින්නේ ඔවුන්ගෙන් හතරෙන් එකක් පමණ පිරිසකි. වැටුප් නො ලබන මහැලු, කාන්තා ග්‍රුමිකයන් ව්‍යාපාත් ම අනාරක්ෂිත හා දුර්ජ්‍යත් ම කාණ්ඩය ලෙස භදුනා ගත හැකි ය. තර්කානුකුල ප්‍රතිපත්තිය තීරණයක් වන්නේ අද අවධානමට ලක්වේ ඇති වැඩිහිටියන් රැක බලා ගන්නා අතරතුර අනාගතයේ වයස්ගත වන ජනගහනය මූල්‍ය වශයෙන් සූදානම් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බවයි. එනම්, 2050 දී අවුරුදු 70ක් වන, වර්තමානයේ වයස අවුරුදු 40ක් වන ජනගහනය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීම ඉතා වැදගත් බව හදුනා ගැනීමයි.

අශ්‍රීම ආර්ථික පර්යේෂකයින්ගේ පැහැදිලි කිරීම වන්නේ, මෙම වයස්ගත ගැටුවට විසඳීම රජයට පමණක් කළ නො හැකි බවයි. ඒ වෙනුවට, වැඩිහිටියන්ට ආරක්ෂාව සැපයීම සඳහා නිවැසියන් වඩාත් වගකිව යුතු බවයි. මේ අනුව, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින සැම රටක ම පාහේ අනාගත පරිහේතනය පිළිස ප්‍රදේශලික ඉතිරි කිරීම සහ වත්කම් එකතු කිරීම සඳහා මැදිවියේ කණ්ඩායම් උනන්දු කරවන අතර, මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය වැඩි කිරීමේ ජාතික උපාය මාර්ග ස්ථ්‍රාපනය කිරීම ද කදිම විසඳුමක් ලෙස පිළිගෙන තිබේ.

මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය දරිද්‍රතාව තුරන් කිරීමේ උපාය මාර්ගයන්හි අත්‍යවශ්‍ය අංශයකි. බොහෝ රටවල කුවුම්හයන්ගෙන් බහුතරයකට මූලික මූල්‍ය සේවා සඳහා ප්‍රවේශයක් නොමැති අතර තවත් බොහෝ කුවුම්හයන් අර්ථ වශයෙන් පමණක් මූල්‍ය සේවා සඳහා ප්‍රවේශ වී හෝ දුර්වල ගුණාත්මක මූල්‍ය සේවා සමග සම්බන්ධ වී ඇත. වැඩිහිටියන්ගේ ඉපැයීම් අන්තර්ක්ෂිත හා විවිධාකාර බැවින්, ඒවාට ගැළපෙන නව මූල්‍ය ප්‍රවේශ සමග සේවා වයස්ගත ජනගහනයට සැපයීමට මූල්‍ය සේවා සපයන්නන්ට හැකි වේ. කෙසේ වෙතත්, ආදායම් අස්ථ්‍රාවරත්වය, අවම මූල්‍ය හැකියාව සහ කායික විද්‍යාත්මක ගැටුව ආදිය හේතුවෙන් වයස්ගත ප්‍රදේශලයින් සමග සම්බන්ධ වීමේ දී මූල්‍ය සේවා සපයන්නන් වඩා සැලකිලිමත් වේ. තව දී, ප්‍රමාණවත් ආදායමක් නොමැති වීම, අඩු මූල්‍ය සාක්ෂරතාව, නිවැරදි තොරතුරු නො ලැබේම සහ නො ගැළපෙන මිල හෝ නිෂ්පාදන ලක්ෂණ හේතුවෙන් වැඩිහිටි ජනතාව විධිමත් මූල්‍ය ආයතනවලින් ස්වේච්ඡාවෙන් ම බැහැර වෙයි. මෙම යථාර්ථ අභියෝගාත්මක වන මූත්, මෙම අභියෝග මූල්‍ය අංශයට විවෘත වන වෙළෙඳපොල අවස්ථා පිළිබඳ ඇගැවීම් ද වේ. ගැළපෙන නිර්මාණාත්මක මූල්‍ය සේවා සැලසුම් කිරීමේ දී රාජ්‍ය හා පොදුගලික අංශයේ සහයෝගීතාවෙන් විසඳුම් සේවීම වැදගත් වෙයි.

ජනතාව වයස්ගත විම සහ ජනගහනය වයස්ගත විම

රටක ජනතාව වයස්ගත විම එම රටේ සංස්කීතිය, සන්දර්භය සහ ප්‍රදේශලයන්ගේ ගාරීරික හා මානසික වෙනස්කම් අනුව වෙනස් විය හැකි ය. මහැලු වියේ ආරම්භය ලෙස එක්සත් ජාතියෙහි සංවිධානය වයස අවුරුදු 60 ලෙස ද, ලෙස්ක සෞඛ්‍ය සංවිධානය වයස අවුරුදු 50 ලෙස ද නියම කරයි. කෙසේ වෙතත්, සමහර විටක සමාජය තුළ වයස්ගත බව අර්ථ දැක්වන්නේ

වයස අවුරුදු ගණන ම නො ව, පවුලේ ක්‍රියාකාරී භූමිකාව සහ සමාජය තුළ තම සේවය යෙදුවීමේ හැකියාව වෙනස් කිරීම අදිය මත ය. අතිවර්ය විශ්‍රාම වයස මත පදනම් ව ගතහාත්, ශ්‍රී ලංකාවේ තිල වයස්ගත වයස අවුරුදු 60 ලෙස සැලකේ.

ජනගහනය වයස්ගත වීම යනු රටක ආර්ථික, සමාජය හා දේශපාලනික වශයෙන් බලපාන වයස්ගත ජනගහනය, මුළු ජනගහනයට සාපේක්ෂ ව වර්ධනය විමයි. ජනගහනයේ වයස්ගත වීමට බලපාන පුදාන කාරක වන්නේ සරු බව (Fertility) සහ මරණ (Mortality) අනුපාත පහළ යැමයි. මෙම ජන විකාශන සාධක හා සම්බන්ධ සමාජ හා ආර්ථික සාධකවල සංවර්ධනය/වෙනස්වීම මෙම වයස්ගත වීමට හේතු වේ. දරු ප්‍රස්ථිය අඩු වීම (කාන්තාවක් ලබා දෙන දරු උපත් ප්‍රමාණය), සේත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මකාවේ ප්‍රගතිය, රිකියා අවස්ථා පුළුල් වීම, අධ්‍යාපනය විවෘත කිරීම, පවුල් සැලසුම් වැඩසටහන් වැනි විවිධ කාල වකවානු තුළ ඇති කළ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ ප්‍රජනක සෞඛ්‍ය දීරිමත් කිරීම ඉස්මතු වී පෙනෙයි. තව දී වෙබදා පහසුකම් හා තාක්ෂණයේ ප්‍රගතිය හේතුවෙන් අතිතයට සාපේක්ෂ ව වඩා හොඳ ජ්‍වන තත්ත්ව යටතේ මිනිසුන්ට දිගු කළක් ජ්‍වන් වීමට හැකි වී තිබේ. සැකෙවින්, පුදාන සාධක දෙකකි; එනම් අඩු සාරවත් බව හේතුවෙන් අඩු මා ජනගහනය සහ ඉහළ ආයු කාලය හේතුවෙන් වැඩි වැඩිහිටි ජනගහනයයි.

ලෝක ජනගහන ප්‍රක්ෂේපණයන්ට (2020) අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත සාරවත් බව අනුපාතය 1953 දී 5.3ක් වූ අතර එය ක්‍රමයෙන් 2000 දී 1.9 දක්වා පහත වැටුණි. කෙසේ වෙතත්, 2017 වන විට එය සුළ වශයෙන් යටා තත්ත්වයට පත් වූ අතර, එම වසරේ දී 2.1 ලෙස වාර්තා විය. මෙය සාරක් කළාපයේ අඩු ම අගය වෙයි. රටේ මරණ අනුපාතය ද වසර ගණනාවක් තිස්සේ අඩු වී තිබේ. සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය තරඟා ආර්ථිකය වැඩිදියුණු කිරීම හේතුවෙන් රටේ ආයු අපේක්ෂාව වැඩි වූ අතර මරණ අනුපාතය 2017 දී 8ක් (ජනගහනය 1000කට මරණ 8ක්) ලෙස කළාපයේ අඩු ම අගය එනම් මාලදීවයින් අගය වන 7ව පමණක් ඉහළින් පැවතිණි. උපතේ දී ආයු අපේක්ෂාව 2019 දී අවුරුදු 76.8ක් වන අතර මෙය සාරක් රටවල ඉහළ ම අගයක් ලෙස වාර්තා වෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය වයස්ගත වීමේ ප්‍රරෝක්ජනය

ආර්ථික විශ්ලේෂණයින් පෙන්වා දෙන පරිදි, තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු (Sustainable Development

Goals) ඇති කර ගැනීම සඳහා රට සැලසුම් කරමින් සිටින බැවින්, ප්‍රරෝක්ජනය කළ ජනගහන සංයුතිය හා ඒ ආශ්‍රිත ආර්ථික රටා විශ්ලේෂණය කිරීම අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම වැඳගත් වේ. අනාගත ප්‍රජාවන් විසින් අපේක්ෂා කරන සමාජ-දේශපාලන තිෂ්පාදන සහ සේවාවන්හි ඉල්පුම සහ සැපයුම තීරණය කිරීම සඳහා මෙය ප්‍රයෝග්නවත් වනු ඇත. තව ද, මෙම ප්‍රරෝක්ජන මගින් ජනගහන කාණ්ඩවල ප්‍රමාණය, රටාව, වර්ධන වේගය සලකා බලනු ඇත. එබැවින්, මෙම විශ්ලේෂණය උපත් හා මරණ අනුපාත ප්‍රක්ෂේපණයෙන් ඔබිබට විය යුතු අතර, එය අනාගත ජන විකාශන වෙනස්කම් සපුරාලීම සඳහා පවත්නා ප්‍රතිඵල්ති හා වැඩසටහන්වල හැකියාවන් ද තක්සේරු කළ යුතු ය.

ජනගහනයේ වයස් වැඩිහිටිය (The Age Structure Transition of the Population) පුළුල් අදියර තුනක් යටතේ ඇත.

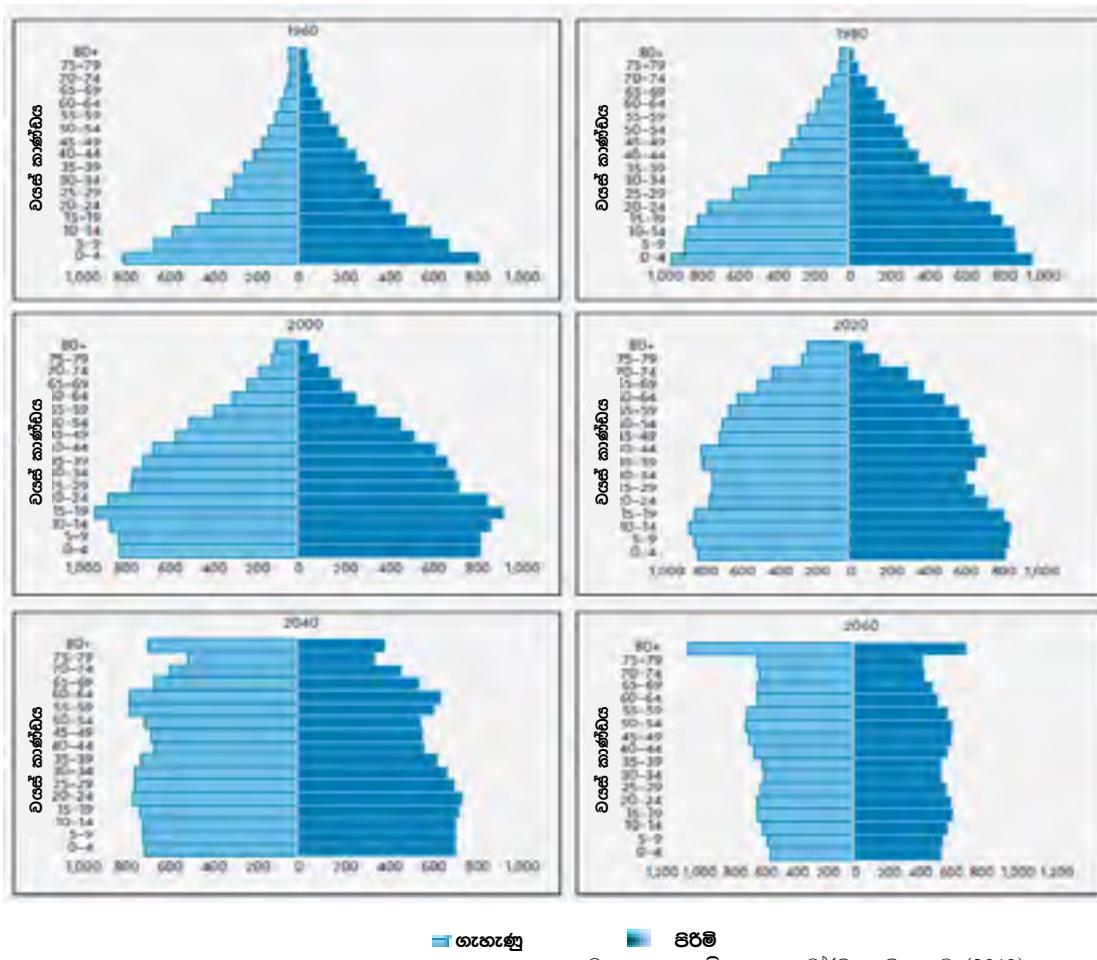
- ඉහළ සාරවත් බව සහ අඩු ලදරු මරණ හේතුවෙන් අමා ජනගහනයේ වර්ධනය
- පුදාන වශයෙන් සාරවත් බව අඩු වීම හා අඩු මරණ අනුපාතය හේතුවෙන් පෙර අදියරේ ප්‍රමාණයෙන් වැඩිහිටියන් බවට පත් වීමෙන් වැඩි කරන ජනගහනය ඉහළ යැම වෙත යොමු වීම
- ආයු අපේක්ෂාව වැඩි වීම හේතුවෙන් වැඩිහිටි ජනගහනයේ අනුපාතය ඉහළ යැම

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වාර්ෂික වාර්තා දත්ත (2019) අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය මිලියන 21.8කි. එක්සත් ජාතීන්ගේ ලෝක ජනගහන ප්‍රක්ෂේපණයන්ට (2019) අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනය වසර 2038 වන විට මිලියන 22.2ක් ලෙස සුළ වශයෙන් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවත් දෙක දෙකක පමණ කාලයක් ජනගහනය අඩු වේගකින් වර්ධනය විය හැකි අතර, සරුබවේ අනුපාතය අඩු මට්ටමක පැවතිම සහ සැලසු යුතු අභ්‍යන්තර සංතුමණයක් නොමැති වීම යන උපක්ෂේපන අනුව, ශ්‍රී ලංකාව 2038 වසරට පසු හැකිලෙන ජනගහනයක් අත් විදිනු ඇතැයි අනුමාන කළ හැකි ය. ලෝක ජනගහන ප්‍රක්ෂේපණයන්ට (2020) අනුව, වර්ෂ 2050 දී ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය මිලියන 22.3ක් ලෙස ප්‍රරෝක්ජනය කරයි.

එක්සත් ජාතීන්ගේ ලෝක ජනගහන ප්‍රරෝක්ජන ඇතුළු තවත් ප්‍රරෝක්ජනයන්ට අනුව, ශ්‍රී ලංකාව තුළ වැඩි කරන වයස් සිටින ජනගහනය, එනම්,

1 රුපය: ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහන පිරමිඩ් විකාශනය 1960 - 2060

වයස අවුරුදු 15 - 59 අතර වයස් කාණ්ඩය 2026 දී උපරිමයට පැමිණේ. තවද වයස අවුරුදු 15 - 64 වයස් කාණ්ඩය ද 2027 දී උපරිමයට පැමිණෙනු ඇත. 2015 හා සසදන විට වයස අවුරුදු 65 හෝ රට වැඩි අය 2040 වන විට දෙගුණ වනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ජන විකාශනයේ අනාගත ප්‍රරෝක්තන අනුව, බොහෝ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්ගේ දක්නට ඇති වයස් ව්‍යුහයනට ඇති පිරමිඩ් හැඩියක සිට, බැරල් හැඩියක් පසු කරමින්, සංවර්ධන ආර්ථිකයන් තුළ ඇති කුළුණු හැඩියකට ක්‍රමයෙන් මාරු වේ (1 රුපය). ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනයේ අවුරුදු 65ට වැඩි ජනගහනයේ කොටස 2020 දත්ත අනුව 8%ක් වන අතර, ප්‍රරෝක්තනයන්ට අනුව 2045 වන විට 21% දක්වා සහ 2100 වන විට 35.6%ක් දක්වා ඉහළ යන බවට ප්‍රරෝක්තනය කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම ජනගහනය

වයස්ගත විමේ තත්ත්වය සංවර්ධන ආර්ථිකයන්ට වඩා වේගවත් වුවත් බෙදාහනක තත්ත්වය වන්නේ එක පුද්ගල ආදායම සාපේක්ෂ ව පහළ මට්ටමක පැවතිමයි. මෙම තත්ත්වය හමුවේ ජනගහනයේ මෙම වයස් ව්‍යුහයේ වෙනස්වීම හේතුවෙන් වයස්ගත යැපෙන්නන්ගේ අනුපාතය (Old-age Dependency Ratio) සිසුයෙන් ඉහළ යනු ඇත.

ජන විකාශන පාරිනැශිකයන් (Demographic Dividends)

පළමුවන ජන විකාශන පාරිනැශිකය (1st Demographic Dividend): එකස්ත් ජාතින්ගේ ජනගහන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉදිරිපත් කළ ජන විකාශන පාරිනැශිකය අර්ථ දැක්වීමට අනුව, වයස අවුරුදු 15ට අඩු ජනගහනය මුළු ජනගහනයෙන්

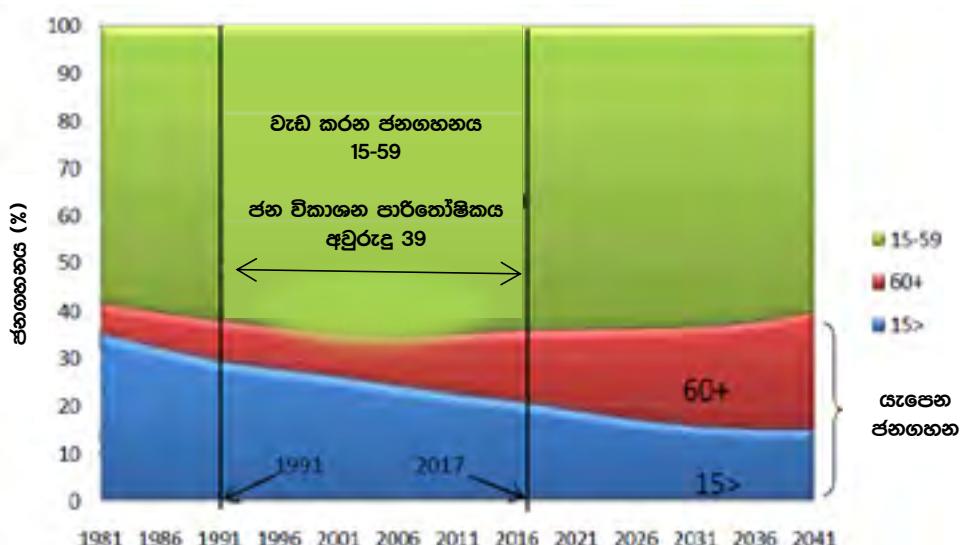
සියයට 30ට වඩා අඩුවෙන් සහ වයස අවුරුදු 60ට වැඩි ජනගහනය මුළු ජනගහනයෙන් සියයට 15ට වඩා අඩුවෙන් පවතින විට එය එම සංඛ්‍යාන්ති කාලය තුළ දී රටකට හිතකාම් වන ජන විකාශන පාරිතොෂීකයක් ලැබේ. එම කාල සීමාව තුළ ඒක පුද්ගල ආදායමේ ඉහළ මට්ටමවලින් වාසි අංශක්තා කෙරේ. තවදුරටත් ශ්‍රී ලංකාවේ වියපත් වයස අවුරුදු 60ක් ලෙස සැලකෙන

බැවින්, එම වයස් සීමාව ඉහත නිර්වචනයට ද යොදා ගෙන ඇත. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු ජන විකාශන පාරිතොෂීකය 1991 දී විවෘත වූ අතර එය 2017 දී අවසන් වීමට නියමිත ව තිබේ (2(අ) රුපය).

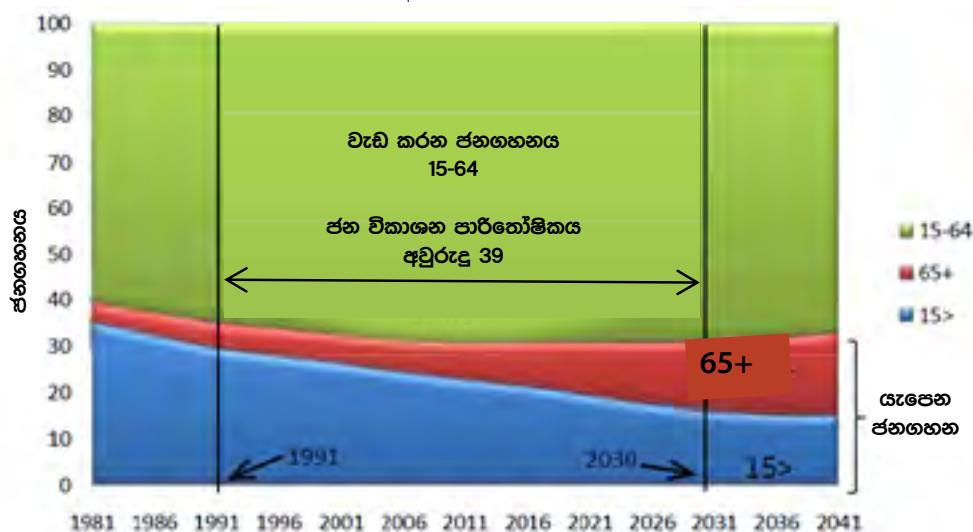
කෙසේ වෙතත්, මෙම අවස්ථා කුවුළව (Window of Opportunity) එලදායී ලෙස අප රට භාවිතයට

2 රුපය: වයස් වූහය විකාශනය සහ ජන විකාශන පාරිතොෂීක ප්‍රවේශනාව

2(අ) රුපය

2(ආ) රුපය

වියහෝ වයස අවුරුදු 65ක් ලෙස වෙනස් කිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවට වසර 2030 දක්වා අවස්ථා කවුලුව දිර්ස කොට විවෘත කළ නැකිය.

ගෙන තිබේ ද යන්න ප්‍රශ්නාර්ථයකි. එහෙත් ස්ථාවර සාර්ථක පරිසරයක් ඇති රටවල් වැඩි කාන්තා සහභාගිත්වයක් ද ඇතුළු ව ගුම බලකායේ සහභාගිත්වය දිරි ගැන්වීමට, ඉතිරිකිරීම සහ ආයෝජන දිරි ගැන්වීමට සහ ඒක පුද්ගල ආදායම ඉහළ නැංවීමට හේතු වන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් දනාත්මක ආර්ථික ප්‍රතිඵල ලබා ගනී. කෙසේ වුවත්, සේසු ආසියානු රටවල් හා සපයන විට ඉහළ ආයු අපේක්ෂාවක් ශ්‍රී ලංකාවෙන් වාර්තා වන බැවින් සහ වෙනත් රටවල විශාල ගැන්වෙන වයස හා සංස්ක්‍රිත්‍ය කිරීමෙන් මහු විය පිළිබඳ අර්ථ දැක්වීම වයස අවුරුදු 65 හෝ රට වැඩි ලෙස වෙනස් කිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවට තවමත් වසර 2030 දක්වා මෙම අවස්ථා කවුලුව දිර්ස කොට විවෘත කළ හැකි ය (2(ආ) රුපය).

දෙවන ජන විකාශන පාරිතෝෂිකය (2nd Demographic Dividend): වර්තමාන ගුම බලකාය වයස්ගත කාණ්ඩයට මාරු වීමෙන් පසු ව, දෙවන පාරිතෝෂිකය ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. සමාජ සුරක්ෂිතතාව සහ පවුල් සහයෝගය අඩු පරිසරයක් තුළ පුරේකථනය කරන ලද දිර්සයුෂ හා දිර්ස විශාල දියවැඩියාව වැනි බෝ නො වන රෝග හේතු වේ. වයසට යාමත් සමග බෝ නො වන රෝග තත්ත්ව ඇති වීම පොදු තත්ත්වයකි (ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය, 2016). සංවර්ධිත රටවලට සාපේක්ෂ ව ශ්‍රී ලංකාවේ අධි රුධිර පිඩිනය, මධ්‍යසාර හා දුම්කොළ හාවිතය, ගාරීරික අක්‍රියතාව සහ තරඹාරුකම වැනි බෝ නො වන රෝගවලට හේතු වන අවදානම් සාධක අඩු ය. නමුත් වෙනස් වන ඡ්‍යෙන රටාව, නාගරීකරණය, දුර්වල පෝෂණය සහ වෙනත් ආර්ථික තත්ත්ව සමග ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම අවදානම් සාධක වැඩි වීම පිළිබඳ බිජ්‍යක් පවතින බව පර්යේෂකයින් පෙන්වා දී ඇති. වයස්ගත ජනගහනය සමග ඇති වන අන්වයා බර වළක්වා ගැනීම සඳහා මෙම සාධක මග හැරීම, කාලෝචිත ලෙස හඳුනා ගැනීම සහ ප්‍රතිකාර කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. වැඩිහිටියන් දිග කාලීන ව රුක බලා ගැනීමේ දී පවුලේ තරුණ ගුම බලකාය මත පැවැවන බර අඩු කර ගැනීම වෙනුවෙන් සෞඛ්‍ය සම්පන්න වැඩිහිටි ජනගහනයක් සඳහා සැලසුම් කිරීම වඩාත් එලදායී කුමයක් වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, එලදායී ජන විකාශන සංක්‍රාන්තිය සඳහා රටේ සෞඛ්‍ය පද්ධතිය සුදානම් විය යුතු ය.

ඒ අනුව, මෙම දෙවන පාරිතෝෂිකය ස්වයංක්‍රීය ව සිදු නො වේ. මෙම අවස්ථා කවුලුව සත්‍ය කිරීම සඳහා ගතික ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාරු අවශ්‍ය වේ. දිර්ස සේවා කුම ඇති කොට ලබා ගැනීම, අවශ්‍ය නීතිමය සංගේධන, වයස් හේද අධෙරුයමත් කිරීම සහ ඒ සඳහා අවශ්‍ය සංස්ක්‍රිතය වෙනස්කම් ඇති කිරීම, විශාල ප්‍රතිලාභ සංගේධනය කිරීම, වෙනස් වන ආර්ථිකය අනුගමනය කිරීම සඳහා නිපුණතා සංවර්ධනය කිරීම මෙන් ම

විශේෂයෙන් ඔවුන්ගේ මූල්‍ය අන්තර්ගත්‍ය වැඩි කිරීම වැනි ඉදිරි දැක්මක් ඇති ප්‍රතිපත්ති (Forward Looking Policies) සමග අනුගත වන්නේ නම් මෙම අවස්ථා කවුලුව සත්‍ය කිරීමට හේතු විය හැකි ය.

ජනගහනය වයස්ගත විමත් සමග භාණි එන ගැටුව

සෞඛ්‍ය ගැටුව: අතිතයට සාපේක්ෂ ව ශ්‍රී ලංකාවේ මරණ අනුපාතය අඩු වෙමින් පවතී. 2020 වසරේ සීට බලපෑ කොරෝනා විශේෂ තත්ත්වය හැරුණු කොට බෝවන රෝග (Infectious Diseases) තිසා සිදු වන වැඩිහිටි මරණ සංඛ්‍යාව අඩු වෙමින් පවතින අතර, 75%ක ම මරණ වාර්තා වන්නේ බෝ නො වන රෝග (Non-Communicable Diseases (NCD)) හේතුවෙනි. කාන්තාවන්ගේ ඉහළ ආයු අපේක්ෂාවක් ශ්‍රී ලංකාවෙන් වාර්තා වන බැවින් සහ වෙනත් රටවල විශාල ගැන්වෙන වයස හා සංස්ක්‍රිතය කිරීමෙන් මහු විය පිළිබඳ අර්ථ දැක්වීම විට විට සහයෝගාත්‍ය පිළිත්ත්‍රිත අපේක්ෂාව අඩුවේ ව පැවැතුණ ද, පිරිමින්ට එය නො වෙනස් ව පවතී. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හඳු රෝග, පිළිකා හා දියවැඩියාව වැනි බෝ නො වන රෝග හේතු වේ. වයසට යාමත් සමග බෝ නො වන රෝග තත්ත්ව ඇති වීම පොදු තත්ත්වයකි (ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය, 2016). සංවර්ධිත රටවලට සාපේක්ෂ ව ශ්‍රී ලංකාවේ අධි රුධිර පිඩිනය, මධ්‍යසාර හා දුම්කොළ හාවිතය, ගාරීරික අක්‍රියතාව සහ තරඹාරුකම වැනි බෝ නො වන රෝගවලට හේතු වන අවදානම් සාධක අඩු ය. නමුත් වෙනස් වන ඡ්‍යෙන රටාව, නාගරීකරණය, දුර්වල පෝෂණය සහ වෙනත් ආර්ථික තත්ත්ව සමග ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම අවදානම් සාධක වැඩි වීම පිළිබඳ බිජ්‍යක් පවතින බව පර්යේෂකයින් පෙන්වා දී ඇති. වයස්ගත ජනගහනය සමග ඇති වන අන්වයා බර වළක්වා ගැනීමේ දී පවුලේ තරුණ ගුම බලකාය මත පැවැවන බර අඩු කර ගැනීම වෙනුවෙන් සෞඛ්‍ය සම්පන්න වැඩිහිටි ජනගහනයක් සඳහා සැලසුම් කිරීම වඩාත් එලදායී කුමයක් වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, එලදායී ජන විකාශන සංක්‍රාන්තිය සඳහා රටේ සෞඛ්‍ය පද්ධතිය සුදානම් විය යුතු ය.

නමුත්, ලෝක බැංකුව සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව තිකුත් කළ වාර්තාවලට අනුව කියවෙන්නේ වයස්ගත ජනගහනයට මූහුණ දීමට ශ්‍රී ලංකා සෞඛ්‍ය පද්ධතිය තවමත් සුදානම් නැති බවයි. යල් පැන ගිය බෝ නො වන රෝග ප්‍රතිකාර, අවම සෞඛ්‍ය දැනුම්වත් කිරීම්, දුර්වල වළක්වා ගැනීමේ සහ පුර්ව සුදානම් වීමේ දැනුවත් කිරීම්, පුරේකථනය කළ අයවැයක් නොමැති

වීම ආදි තත්ත්ව හමුවේ සමස්ත පදනම් අධිකාරීය ම තවදුරටත් සංවර්ධනය විය යුතු බව අවධාරණය කළ යුතු ය.

පවුල් ආතතිය (Family Tension): විවිධ වාර්තාවන්ට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ වයස්ගත පුද්ගලයින්ගෙන් 80%ක් පමණ ජීවත් වන්නේ දරුවන් සමග ය. පවුලක වැඩිහිටියන් හා දරුවන් සමග එකට ජීවත් වීම ද්වී-පාර්ශ්වික ආධාරක පදනම් ඇත. වැඩිහිටියන් සාමාන්‍යයෙන් මූල්‍යමය සහ වෙනත් රෝගලා ගැනීමේ ආධාර පිළිබඳ ව තම දරුවන් මත විශ්වාසය තබන අතර, වැඩිහිටියන් කුඩා දරුවන් රෝගලා ගැනීමෙන් සහ වෙනත් ගෘහස්ථ් උද්ධි මගින් තම දරුවන්ට ආධාර සපයයි. වයස්ගත මූල්‍ය ජනගහනයෙන් කාන්තාවන් සංඛ්‍යාව පිරිමින්ට වඩා ඉහළ අගයක් ගන්නා බැවින් දරිද්‍රතා ගැටුව පිළිබඳ වැඩිහිටි සැලකිලිමත් විය යුතු අතර විශේෂයෙන් වැන්දුම්වන් සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු ය.

සමාජය නැව්‍යකරණය වීම ද සාම්ප්‍රදායික පවුල් පදනම් කෙරෙහි විවිධාකාරයෙන් ආතතියක් ඇති කරයි. සරුබවේ අඩු වීම නිසා අඩු දරුවන් සංඛ්‍යාවක් මත වැඩිහිටියන්ගේ බර වැඩි වීම සිදු වී ඇත. අමුන් සඳහා උසස් අධ්‍යාපනයක් ලබා දීම සහ තොරතුරුමය පරතරයන් ඇති වීම ආකල්පමය වෙනස්කම්වලට හේතු වන අතර මෙම පරතරය පවුලේ සහයෝගය සඳහා හානිකර ලෙස බලපා ඇත. රැකියා සඳහා පවුලේ

කාන්තා ගුම සහභාගීත්වය ඉහළ යැම, වඩා නොදු රැකියාවක් සඳහා නිවසින් බැහැර ව නාගරික ප්‍රදේශවලට හේ විදේශ රටවලට සංක්‍රමණය වීම හේතුවෙන් ද වැඩිහිටියන් සඳහා ලබා දෙන රෝගවරණය අවම වීමට හේතු විය හැකි ය.

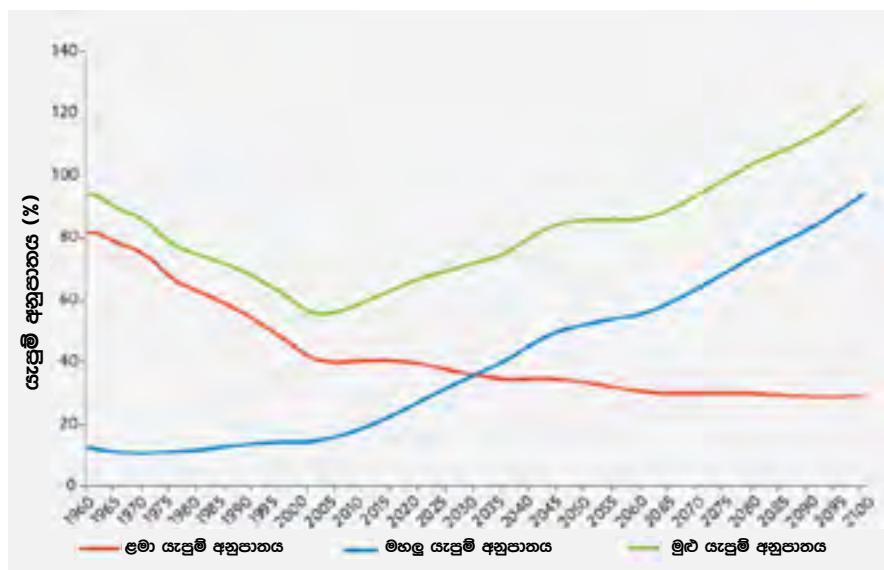
යැපුම් පිඩිනය: ලමුන්ගේ වයස් කාණ්ඩ (14ට අඩු), වැඩි කරන වයස (15-59) සහ වැඩිහිටියන් (60ට වැඩි) අතර සම්බන්ධතාව යැපුම් අනුපාතය මගින් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. යැපුම් අනුපාතය යනු වැඩි කරන වයස්වල (15-59) සැම සියයක් සඳහා ම යැපෙන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව ලෙස අර්ථ දැක්වේ. ඒ අනුව, යැපෙන්නන්ගේ අනුපාත තත්ත්වක් නම් කර ඇත. ඒවා

1. යැපෙන ලමා යැපුම් අනුපාතය (Child Dependency Ratio)
2. මහඟ යැපුම් අනුපාතය (Old Age Dependency Ratio) සහ
3. මෙම අනුපාත දෙක් එකතුව ලෙස මූල්‍ය යැපෙන්නන්ගේ අනුපාතය (Total Dependency Ratio)

ලෙස වේ (ද සිල්වා, 2012).

ලමා යැපුම් අනුපාතය සහ මහඟ යැපුම් අනුපාතය දී වශයෙන් 2030 දී පමණ සමතුලිත වන අතර ඉන් පසු ව

3 රුපය: යැපුම් අනුපාතයන්ගේ ප්‍රවණතා 1960-2100

මූලාශ්‍රය: ආයියානු සංවර්ධන බැංකුව (2019)

(එකස්ත් ජාතීන්ගේ ලෝක ජනගහන අපේක්ෂා (2019)
දත්ත මත පදනම් ව ඇස්තමෙන්තුගත කර ඇත)

මමා යැපුම් අනුපාතයට ඉහළින් මහල යැපුම් අනුපාතය පවතිනු ඇතැයි පුරෝක්තිතය කර ඇත. මහල යැපුම් අනුපාතය ඉහළ යැමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමස්ත යැපුම්

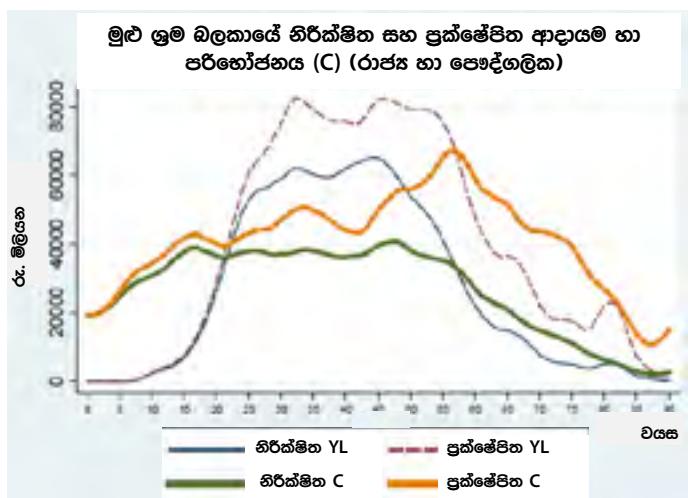
අනුපාතය 2010 දී 60% සිට 2040 දී 80% දක්වා සහ පසු ව 2100 වන විට 120% දක්වා ද වෙශයෙන් ඉහළ යනු ඇත. 2020 සිට 2050 කාලය කුළ දී මහල යැපුම් අනුපාතය ආසන්න වශයෙන් දෙගුණයක් විය හැකි අතර ඒ හේතුවෙන් එක් වැඩ කරන පුද්ගලයෙකුට 2020 දී වැඩිහිටියන් රක බලා ගන්නා ප්‍රමාණය මෙන් දෙගුණයක් 2050 දී ඉටු කිරීමට සිදු වනු ඇත. මේ අනුව, පුරෝක්තිතය වන යැපුම් අනුපාතයේ මෙම වෙනසක්ම අනාගත ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සඳහා වැදගත් ඉගි පළ කොට ඇත.

සමස්ත ජ්වන වතු හිගය (Aggregate Lifecycle Deficit): ජ්වන වතු හිගයේ නියමුවන් දෙදෙනෙකු වන්නේ

1. ගුම බලකායේ ආදායම් පැනිකඩ සහ
2. පරිභෝෂනය

වේ. සැම වයස් කාණ්ඩයක ම පුද්ගලික හා රාජ්‍ය පරිභෝෂනය (C) සහ ගුම ආදායම (YL) අතර වෙනස ජ්වන වතු හිගය වේ. සාමාන්‍යයෙන් යොවනයන් සඳහා ජ්වන වතු හිගය දෙනාත්මක වේ. නමුත්

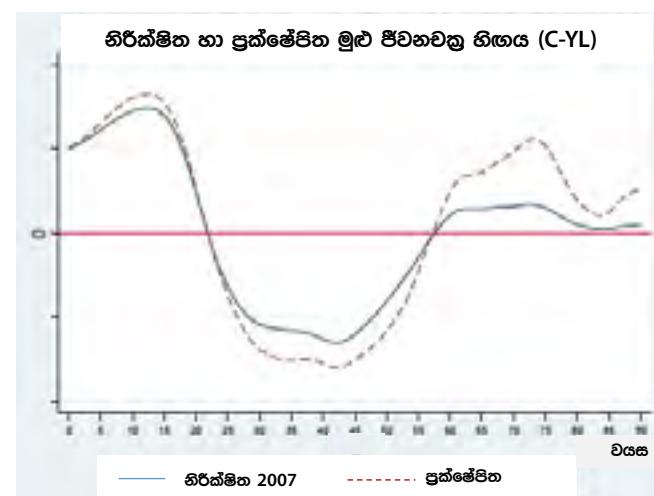
4 රුපය: ප්‍රක්ෂේපිත සමස්ත ජ්වන වතු හිගය [මුළු පරිභෝෂනය (C) - මුළු ගුම ආදායම (YL)]

පරිභෝෂනයට සාපේක්ෂ ව අඩු ඉපැයීම් හේතුවෙන් වැඩිහිටියන්ට එය සාමාන්‍ය සහ පිරිස, 2018).

4 රුපයේ දැක්වෙන්නේ ජනගහනය සංයුතිය වෙනස් වීමත් සමග, ජ්වන වතු හිගයේ වැඩිහිටි කොටස වර්ධනය වන බවයි. මෙම විකාළ වැඩිහිටි සඳහා වැඩ කරන වයස්වල ගුම බලකායට වැඩි පිචිනයක් යෙදෙනු ඇත. වැඩිහිටි ගුම බලකාය ආදායම උපයා ගත් ද මුළුන්ගේ පරිභෝෂන මට්ටම එම ආදායම මට්ටම ඉක්මවා යන හෙයින්, විශේෂයෙන් මහල වියේ දී ඇති වන රෝගාබාධ ආදිය හේතුවෙන් වැඩිහිටියන්ට වැඩ ජ්වන වතු හිගතාවක් ඇති කරයි. සෞඛ්‍ය වියදම් සමාජ ජ්වන වියදමෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සඳහා හේතු වන බැවින් මෙය වැඩිහිටියන්ට පමණක් නො ව පවුලක ආදායම් උපයන තරුණ තරුණීයන්ට ද බලපෑම් කරයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස යැපුම් අනුපාතයේ අවධානම ඉහළ යනු ඇත. ඒ අනුව, විශ්‍රාම යන වයස, සියලු වයස රැකියා අනුපාත සහ තිපුණු සංයුතිය ආදිය නො වෙනස් ව පවතින්නේ නම්, ආර්ථිකයේ ජ්වන වතු හිගය එම ආර්ථිකය කුළ සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යනු ඇති බව පැහැදිලි ය (ලෝක බැංකුව, 2012).

එබැවින්, හඳුනා ගත් සමස්ත ජ්වන වතු හිගය අඩු කිරීම සඳහා මූල්‍ය ආරක්ෂණ කියාමාර්ග හඳුනා ගැනීම වැදගත් වන අතර ජන විකාශන සංඛ්‍යාත්මක විවෘත වන දෙවන අවස්ථා ක්වුළුව (Second Window of Opportunity) පිළිබඳ ව ද විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු ය.

මුළාගුය: ලෝක බැංකුව (2012)

රාජ්‍ය මූල්‍ය අසම්බලනතාව (Fiscal Imbalance): කැරේන් සහ පිරිස (2005), ජනගහනය වියපත් වීමත් සමග ආර්ථිකයට එල්ල වන සංශෝධ බලපැමි කිහිපයක් පිළිබඳ ව අවධාරණය කළ හ. ඒවාට අනුව, වෙනස් වන ගුම සැපයුම සහ ගුමයේ ගුණාත්මකභාවය යන දෙක ම මධ්‍ය කාලීන ව සහ දිගු කාලීන ව සංශෝධ බලපැමික් ආර්ථිකයට ඇති කරනු ඇත. පුද්ගලයෙකුගේ එලදායීතාව වයස සමග අඩු ව්‍යවහාර්, රටේ වයපත් කම්කරුවන්ගේ වැඩි වීම රටේ සමස්ත ගුම එලදායීතාවට අනිතකර ලෙස බලපානු ඇතැයි ද, එනයින්, ප්‍රාග්ධනයේ ආන්තික ප්‍රතිලාභ සහ ඉතුරුම් අනුපාතය පහත වැටිය හැකි ය යි ද යන කරුණු අවධානයට ගත යුතු බව ඔවුන් පැහැදිලි කළ හ.

වයස්ගත ජනගහනය නිසා අයවැයට වන බලපැමි ආර්ථිකයට වතු ව බලපානු ඇත. එලදායීතාව සාපේක්ෂ ව අඩු වැඩිහිටියන්ගේ සුබසාධන පහසුකම් සහ සමාජ ආරක්ෂාව සැපයීම සඳහා බොහෝ රෘතියන් විසින් වර්තමාන ගුම බලකායෙන් ඉහළ බඳු අය කළ යුතු ය. වැඩිහිටියන්ගේ වර්ධනය ගුද්ධ ප්‍රතිලාභයක් තොමැති ව සිදු වීමෙන් මෙම තත්ත්වය තවත් උගු කරයි. මෙම තත්ත්වය සාර්ථක ආර්ථික තීරණ වෙනස් කරවන බලපැමි ඇති කරනු ඇති අතර රටක දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ (GDP) වර්ධනය කෙරෙහි ද අනිතකර බලපැමි ඇති කරයි. මේ අයුරින් වයස්ගත යැපෙන්නන්ට මුදල් යොද්වීම සඳහා ගුම බලකාය මත වැඩි වන බඳු අය කිරීම ප්‍රාග්ධන සමුච්චවනය (Capital Accumulation) අඩු කරන අතර එමෙන් රටේ ආදායම උත්පාදනය අඩු වනු ඇත (කැරේන් සහ පිරිස, 2005).

ඉහත සාකච්ඡා කර ඇති කරුණු වැඩිහිටියන්ගේ යහපැවැත්මට ප්‍රධාන අවධානමක් වන දිරිදතාවට හේතු වේ. ගුම සැපයුම් අඩු කිරීම හේ නැවැත්වීම, අඩු වැටුප්, සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා, පවුලේ සේවකයින්ගේ අධික බර පසුකාලීන ජීවිත දිරිදතාවට හේතු වේ. මෙම අවධානම හමුවේ රෘතියකට ඉහළ ආවරණයක් සහ ප්‍රමාණවත් සමාජ ආරක්ෂණ පද්ධතියක් සැපයීම උෂ්ණ කාර්යයකි. මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය (Financial Inclusion) යනු මෙම තත්ත්වය ලිහිල් කිරීමට උපකාරී වන, පසුබැමට ලක්වන ආර්ථික හා මූල්‍ය තත්ත්වයන්ගෙන් මිදීමට හාටිත කළ හැකි කැපී පෙනෙන මෙවලමක් ලෙස සැලකිල්ලට ගත හැකි ය.

වැකිහිටි ජනගහනයේ මූල්‍ය ආරක්ෂාව

ලියෝන්ස් සහ පිරිස (2018) පැහැදිලි කිරීම අනුව, වැඩිහිටියන් ගැන සැලකිලිමත් වන අතර, ඉක්මනින් වයස්ගත වීමත නියමිත ජනගහනය යන දෙපාර්තමේන්තු ම ඔවුන්ගේ මහඟ වියට සූදානම් විය යුතු වෙයි. මෙම කණ්ඩායම් සූදානම් කිරීම ජනතාවගේ අවදානම් මට්ටම් අනුව වෙනස් විය හැකි ය. වඩාත් ම අවදානමට ලක් වන්නේ කාන්තාවන්, දුර්පතුන් සහ උගත්කමින් අඩු අයයි. වැශේෂයෙන් උගාන සංවර්ධිත රටවල අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම් සාමාන්‍යයෙන් ඔවුන්ගේ වයස්ගත ජීවිතයේ මූල්‍ය සුරක්ෂිතතාවට සූදානම් වීම පිළිබඳ ව බොහෝ පහළ මට්ටමක සිටිති. මෙම සූදානම් අඩු වීමට හේතු ලෙස ආර්ථික, තොරතුරු සහ ආයතනික බාධක අදාළ වේ. අඩු මූල්‍ය සූදානම් රට තුළ ආර්ථික හා සමාජීය වශයෙන් බරපතල බලපැමික් වනු ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනයට ද සාණාත්මක ලෙස බලපානු ඇත. මෙම තත්ත්වය රාජ්‍ය මූල්‍ය පිචිනයන්ට තුළු දෙන අතර, එමෙන් දුරවල සමාජ ආරක්ෂණ ජාලයක් ද ඇති වේ.

මෙම ගැටුවට ප්‍රතිචාර වශයෙන් බොහෝ රටවල් දැනුවමත් විශ්‍රාමික යෝජනා ක්‍රම ස්ථාපිත කිරීම සඳහා යම් යම් ක්‍රියාමාරුග ආරම්භ කර ඇත. තවද, සමහර රටවල ප්‍රතිඵල නිෂ්පාදකයින් පවත්නා ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රම නැවත සලකා බැලීමට පටන් ගෙන ඇත (ලියෝන්ස් සහ පිරිස, 2018). එහෙතු බොහෝ රටවලට වැශේෂයෙන් උගාන සංවර්ධිත සහ සංවර්ධනය වෙතින් පවතින රටවලට අනාගතය සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ආරක්ෂණ යාන්ත්‍රණයක් ජීවාපිත කළ හැකි ද යන්න ප්‍රජානාර්ථයකි. තවද, අඩු ඒක පුද්ගල ආදායමක් සහිත තරුණ ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමට මෙම සැලසුම් සඳහා අරමුදල සැපයීමට හැකියාවක් නැත. ඒ අනුව ලේඛනයේ වයස්ගත මිනිසුන්ගෙන් අධිකව විශ්‍රාම වැටුප් ප්‍රතිලාභ තො ලැබෙනු ඇත (එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය, 2015).

මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවයෙන් විසඳුමක්

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වූ මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය පිළිබඳ ජාතික උපාය මාර්ගය (National Financial Inclusion Strategy (NFIS) 2021-2024 (2021) ට අනුව, සියලු ම පුද්ගලයින්ට හා ව්‍යවසායකයින්ට තම අවශ්‍යතා මත පදනම් ව ගනු ලබන තීරණ මූලික කර ගනිමින් ඉහළ ගුණාත්මයෙන් යුතු, වඩාත් සුදුසු, ආරක්ෂාව හා

දැරිය හැකි මූල්‍ය සේවා වෙත ප්‍රවේශ වීමටත්, එම මූල්‍ය සේවා කාර්යක්ෂම ව හා එලදායී ලෙස හාවිත කිරීම තුළින් ඔවුන්ගේ ආර්ථික කටයුතු සඳහා සහය වීමටත්, ජ්‍යෙන තත්ත්වය ඉහළ නෘත්‍ය ගැනීමටත් හැකි පරිසරයක් තිරමාණය කිරීම මූල්‍යමය වශයෙන් අන්තර්ගත ලෙසට අර්ථ දැක්විය හැකි ය.

වැඩිහිටි ජනගහනයේ මූල්‍ය සුරක්ෂිතතාවට මුහුණ දීම වෙනුවෙන් මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවයේ මට්ටම ඉහළ තැබුම් සඳහා බොහෝ සංවර්ධනය වෙතින් පවතින රටවල් දැන් ජාතික ප්‍රවර්ධන ක්‍රමවේද සහ ජාතික මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති උපාය මාර්ග සකස් කරමින් සිටී. ආසියානු කළාපයේ පුරෝගාමීන් ලෙස විනය සහ ඉන්දියාව ආදි රටවල සැම නිවසක් ම ඉලක්ක කර ගනිමින් විධිමත් බැංකු ගිණුමක් පවත්වා ගෙන යැම සඳහා උපාය මාර්ග සකස් කරමින් සිටී. මෙම උපාය මාර්ගවල පළමු පියවර ලෙස පුද්ගලයන්ගේ මූල්‍ය සුරක්ෂිතතාව සහ දිගු කාලීන ව රටේ මූල්‍ය හා ආර්ථික සුරක්ෂිතතාව වැඩිදියුණු කිරීමට මග පාදනු ඇත (සහායි සහ පිරිස, 2015). අනාගත ආරක්ෂාව සඳහා පුද්ගලික ඉතිරි කිරීම දිරිගැනීමේ මෙන් ම රජයේ සමාජ ප්‍රතිලාභ කාර්යක්ෂම ව හා සාධාරණ ලෙස බොහෝ හැරීම සඳහා ක්‍රමවත් මූල්‍ය ආයතනයක ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් තිබීම පහසු පියවරකි.

මූල්‍ය අධ්‍යාපනය යනු ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් මුහුණ දිය යුතු වැදගත් අනියෝගයකි. කුවුම්භයක් තුළ සාමාජිකයින් සම්පූර්ණයෙන් ම රජයේ සමාජ ආරක්ෂණ සැලසුම් මත රඳා නො පවතින හෙයින්, ඔවුන්ගේ අනාගත මූල්‍ය සුරක්ෂිතතාව පුද්ගලික වගකීමක් ලෙස සහතික කිරීමට ඔවුන් නැහුණු වේ. හොඳ මූල්‍ය අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීම තුළින් වර්තමාන හා අනාගත වත්කම් සම්ව්‍යය කිරීම (Asset Accumulation) මත පදනම් ව වඩා හොඳ මූල්‍ය ආරක්ෂාවක් පෙන්ගැලික ව සැලසුම් කළ හැකි ආකාරයේ විශේෂිත මූල්‍ය සේවා සඳහා ඉල්ලුම ඇති වේ (ලියෝන්ස් සහ පිරිස, 2018).

ලේක බැංකුවට (2018) අනුව, රටක මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවයේ මට්ටම මැතිම සඳහා විධිමත් මූල්‍ය ආයතනයක වැඩිහිටි ගිණුම හාවිතය සලකනු ලැබේ. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාව 2018 වසර සඳහා 73.6%ක් වාර්තා කර ඇති අතර එය 2014 වසරේ අගය වන 82.7%ට සාපේක්ෂ ව සැලකිය යුතු අඩු වීමකි. කෙසේ වෙතත්, මෙම අගය ලේකයේ පහළ මධ්‍යම ආදායම් ලෙන රටවල් සමඟ සසඳන විට (57.8% (2018 දී) සහ

41.9% (2014 දී)) ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතී. මේ අතර, ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද දත්ත අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ මහලු විය සඳහා ඉතිරි කිරීම එනම් පසුගිය මාස 12ක් තුළ දී කිසියම් මුදලක් මහලු විය සඳහා වෙත් කිරීම (Saved for Old Age) සිදු කර ඇත්තේ 18.9%ක් පමණි. මෙම අගය දකුණු ආසියාව හා පහළ මධ්‍යම ආදායම් ලෙන රටවල පිළිවෙළින් 11.4%ක් සහ 13.2%ක් විය. මහලු විය සඳහා කළ ඉතුරුම් පිළිබඳ සමස්ත ලේක අගය 20.6%ක් ලෙස සලකුණු කර ඇති අතර ඉහළ ආදායම් ලෙන රටවල් එය 43.9%ක් ලෙස ගණන් බලා ඇත. මෙම දත්ත තුළින් වයස්ගත ජනගහනය සඳහා සංවර්ධිත රටවල ඇති සුදානම ගැන ඇශ්‍රීමක් කරයි.

මුළු අන්තර්ගතහාවය සහ මුළු කළමනාකරණය

ලේක බැංකුව සහ තවත් පර්යේෂකයන් කිහිප දෙනෙකු වයස්ගත ජනගහන ගැටුවුවට මුහුණ දීම සඳහා මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවය මෙවලමක් ලෙස හාවිත කරන විට සී එන් අයි සහ හෙල්පේ ඒව් මූල්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ව සලකා බැලීය යුතු නිශ්චිත කරුණු පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කර ඇත.

මහලු වියේ දී ගුම සැපයුම: පහළ හා මධ්‍යම ආදායම් ලෙන රටවල වියපත් බොහෝ දෙනෙක් අඛණ්ඩ ව ගුම සැපයුම සිදු කරයි. ඔවුන්ගේ සේවා කාලය හෝ ඉපැයීම් මැතිම දත්ත නොමැති බැවින්, ඔවුන්ගේ ගුම සැපයුම නැවති ඇති බවට හැඟීමක් සමාජගත වී ඇත. වැඩිහිටියන්ගේ නිෂ්පාදන සහ සේවා සැපයීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ආධාර අවකාෂ වේ. කෙසේ වෙතත්, වයස් හේද පාලනය කිරීම, මානව ප්‍රාග්ධනය සංවර්ධනය කිරීම මෙන් ම විශේෂයෙන් මූල්‍ය තොරතුරු හා නිෂ්පාදන පවත්වා ගැනීම සහ ලබා ගත හැකි මාර්ග විවෘත කිරීම ආදිය තුළින් මෙම වයපත් පුද්ගලයින් නැවත ගුම බලකායට ගෙන ඒමේ දී රජය ඉහළ වගකීමක් දැරිය යුතු ය. මෙහි දී, ක්‍රියා හෝ කුඩා මට්ටමේ ව්‍යවසායකයින්ට සහ ස්වයං රැකියා කරන්නන්ට ගැලපෙන පරිදි යෙය මෙවලම් සකස් කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් මූල්‍ය ආයතන සම්බන්ධ කර ගත යුතු ය. එමෙන් ම විධිමත් මූල්‍ය වෙළෙඳපාලනය් මුදල් සඳහා පහසු ප්‍රවේශයක් ලබා දීම පිණිස වයස් සීමා ඉවත් කිරීම පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වී ඇත.

කාර්යක්ෂම ව පවුල් සහයෝගය ලබා ගැනීම: වෙනත් රටකට සංකීර්ණය කළ හෝ නාගරිකරණය වූ පවුල් සාමාජිකයන්ගෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ ලබා ගැනීම

සඳහා වැඩිහිටියන්ට දැරිය හැකි මෙහෙයුම් වියදම් සහිත, පහසු, විශ්වාසදායක සහ පරිගිලක හිතකාම් ජාත්‍යන්තර හා දේශීය මුදල් ප්‍රවරාධිත ක්‍රම වැඩිදියුණු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

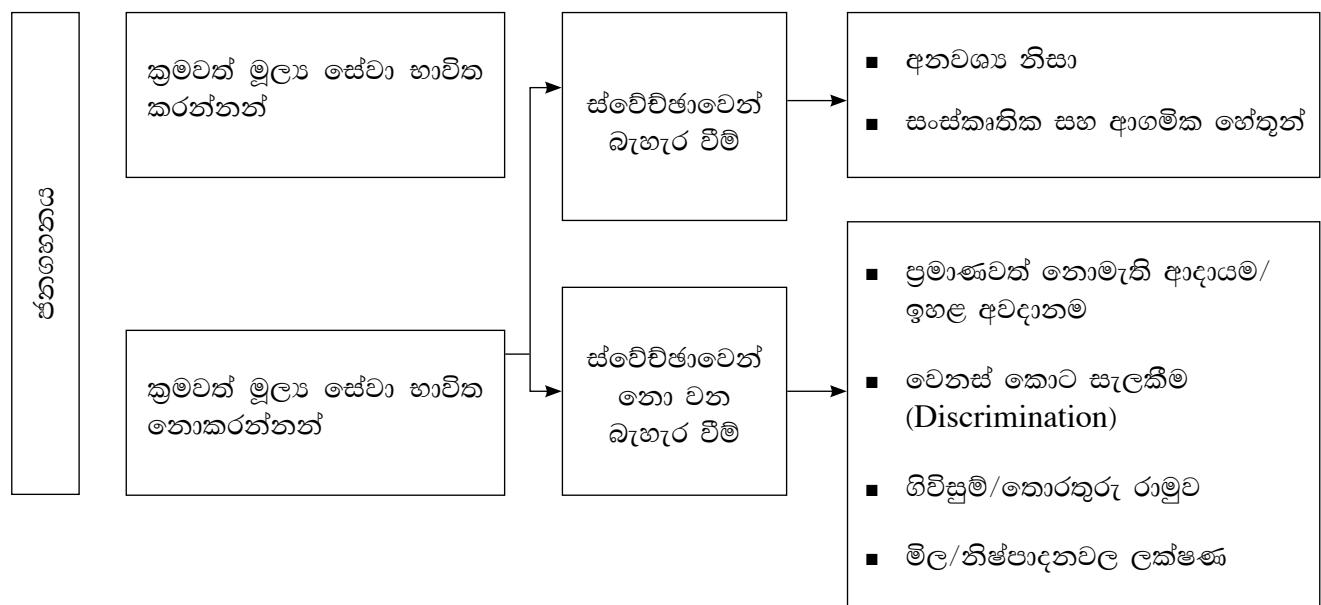
එදිනෙදා අවශ්‍ය හඳිසි මූල්‍යකරණය: සමාජ සම්මතයන්, රාජ්‍ය හා පෙෂාද්‍යලික සෞඛ්‍ය සේවා ලබා ගැනීම සහ ජීවන වියදම් ආදිය අනුව වැඩිහිටියන්ගේ වියදම් රටාව පුළුල් ලෙස වෙනස් විය හැකි ය. සාමාන්‍යයෙන් සෞඛ්‍යය හෝ වෙනත් විශේෂීත පවුලේ සිදු වීමක දී හැර, මෙම වියදම් ප්‍රමාණය ජීවිත කාලය පුරා ම ජීකාකාර විය හැකි ය. මෙම වැඩිහිටියන්ගේ එදිනෙදා වියදම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා මූල්‍ය සාක්ෂරතාව ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ තුළින් හඳිසි වියදම්වලට සහ ආයෝජන අරමුණු සඳහා ඉතුරුම් ප්‍රමාණය වැඩිදියුණු කිරීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. හඳිසි අඩුපාඩු සපුරාලීම සඳහා ගැලපෙන කෙරිකාලීන ණය හෝ ක්ෂේර මූල්‍යකරණය ද අවශ්‍ය වේ. තවද, අඩු වාරිකවලින් ගෙවිය හැකි, සීමිත ආවරණයක් සහිත ක්ෂේර-රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමවේද ද දුෂ්පත්, වියපත් ජනයාට ලබා ගැනීම සඳහා හඳුන්වා දිය යුතු ය.

මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය සඳහා වයස පදනම් කර ගත් බාධක ඉවත් කිරීම

විවිධ බැහැර කිරීමේ සාධක වයස්ගත වූවන්ගේ මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවයට ඇති බාධක ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත. මූල්‍ය සේවා පිළිබඳ වැඩිහිටියන්ගේ ඇති දැනුම පිළිබඳ හිඳුසක් ගොඩ නැගීමට යුරුවල සන්නිවේදනය මග පාදයි. මේ අනුව, ගුවණ හා දාජයී ගැටුපු හේතුවෙන් සෙමින් ප්‍රතිචාර දක්වන වැඩිහිටි ගනුදෙනුකරුවන්ට අවශ්‍ය පරිදි සේවා සැපයීම මූල්‍ය සේවා සපයන්නන්ගේ වගකීම වෙයි. පැමිණිලි කිරීමට හෝ අනියාවනයක් පහසුවෙන් ඉදිරිපත් කිරීමට සුදුසු පාරිභෝගික ආරක්ෂණ ක්‍රියාවලියක් වැඩිහිටියන් උදෙසා ස්ථාපිත කිරීම අවශ්‍ය වේ. තවද, විශේෂයෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ජීවත් වන ගාරිරික ආබාධ සහිත මහඟ අයට පහසුවෙන් ප්‍රවේශ විය හැකි පරිදි යටිතල පහසුකම් ඇති කිරීමට මූල්‍ය ආයතන උත්සාහ කළ යුතු ය. පාරිභෝගික හිතකාම් ජ්‍යෙෂ්ඨ මුදල් සේවා ලබා ගැනීමට ද මිට අමතර ව යෝජනා කළ හැකි ය (සි එක් අය සහ හෙල්පේ ඒත්, 2015)

තම අන්තර්ගතභාව ඔවුන් අන්තර්ගතභාව ඇති වැඩිහිටියන් හැකි සැම අවස්ථාවක දී ම "මල්

රුපය 5: විධිමත් මූල්‍ය ප්‍රවේශයන්ගෙන් බැහැර වීමට හේතු

ගනුදෙනුකරුවා දැන ගනීම් නීති (Know Your Customer Laws)" නම්යයිලි ව භාවිත කිරීම ද වැදගත් වෙයි. විශේෂයෙන් ග්‍රාමීය බැංකුකරණයේ දී, ඇති විය හැකි මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවයට ඇති බාධක අවම කිරීම වෙනුවෙන් හඳුනා ගැනීම සඳහා විකල්ප කුම කිහිපයක් සොයා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

වැඩිහිටියන් ස්වයං ව බැහැර වීම ද මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවයට බාධක විය හැකි ය. මෙම බාධක අතර පවුලේ සාමාජිකයන් සඳහා බැංකු ගිණුමක් තොමැතිකම, සේවා පිළිබඳ අවිශ්වාසය, අතිතයේ ලැබූ අමිහිර අත්දැකීම හෝ පවතින නිෂ්පාදන හෝ සේවා සඳහා පුදුසුකම් තො ලබයි යැයි උපකළුපනය කිරීම වැනි ස්වයං විනිශ්චයන් ආදිය විය හැකි ය.

5 රුපයේ දැක්වෙන මූල්‍ය සේවා ප්‍රවේශයන්ගෙන් බැහැර වීමට දක්වන හේතු වැඩිහිටි ජනතාවට ද පොදුවේ බලපායි.

විශේෂයෙන් දුප්පත් වයස්ගත පුද්ගලයින්ගේ මූල්‍යය බැහැර කිරීම හේතුවෙන් වන අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා මූල්‍ය අන්තර්ගතහාවය මධ්‍යම හා දිගු කාලීන මෙවලමක් ලෙස හඳුනා ගැනීමෙන්, වැඩිහිටි පුද්ගලයින් සමග ගනුදෙනු කිරීමේ දී නමුදිලි වීමට ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් සහ මූල්‍ය ආයතනවල කාර්ය මණ්ඩලය දැනුවත් වීම ඉතා වැදගත් වෙයි.

තවද, මහැලු ජනතාව යක ගැනීමට සහ පුනරුත්ථාපනය සඳහා වෙනත් රටවල රාජ්‍ය හා පෙළද්‍රගලික අංශ ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට වැදගත් වනු ඇත.

පරිසිලනය කළ ප්‍රධාන පත්‍රිකා

- Asian Development Bank, 2019, Growing old before becoming rich: Challenges of an Aging Population in Sri Lanka, December 2019.
- Beck, T., Demirguc-Kunt A. D., Honohan, P., 2009, Access to Financial Services: Measurement, Impact, and Policies, The World Bank Research Observer (2009), vol. 24, no. 1.
- Carone G., Costello D., Guardia N. D., Mourre M., Przywara B., Salomaki A., (2005), The economic impact of ageing populations in the EU25 Member States, European Economy, European Commission.
- Centre for Financial Inclusion (CFI) and HelpAge International, 2015, Ageing and Financial Inclusion: An Opportunity.

- Central Bank of Sri Lanka, Annual Report (2012 - 2020).
- De Silva, W. I., 2012, The Age Structure Transition and the Demographic Dividend: An Opportunity for Rapid Economic Take-off in Sri Lanka, Sri Lanka Journal of Advanced Social Studies Vol. 2 - No. 1.
- Istenic, T., Ograjensek, I., Sam, J., 2018, The gender gap in economic dependency over the life cycle: some theoretical and practical considerations, Economic Research-Ekonomska Istraživanja.
- Lyons, A. C., Grable, J. E., Joo, S., 2018, Across Country analysis of population ageing and financial security, The Journal Economics of Ageing, Vol.12.
- National Financial Inclusion Strategy for Sri Lanka (2021-2024), Central Bank of Sri Lanka, 2021.
- Sahay, R., Cihak, M., N'Diaye, P., Barajas, A., Mitra, S., Kyobe, A., Mooi, Y. N., Yousefi, R., 2015, Financial inclusion: Can it meet multiple macroeconomic goals? IMF Staff Discussion Note (SDN/15/17). Washington, D.C.: International Monetary Fund.
- Siddhisena, K. A. P., 2005. Socio-Economic Consequences of the Ageing of the Population in Sri Lanka: An Overview, Working Paper No. WP105, Oxford Institute of Ageing, Oxford.
- United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, World Population Ageing (2015, 2017, 2019, 2020).
- World Bank, 2012. Sri Lanka Demographic Transition: Facing the Challenges of an Aging Population with Few Resources.

FB Links:

Day 1 <https://fb.watch/eMATUuqmb7/>
<https://fb.watch/eMAWZMqGGS/>

Day 2 <https://fb.watch/eMAZCKvQzs/>

YouTube:

Day 1 <https://www.youtube.com/watch?v=u5YOeI0K2gQ>
<https://www.youtube.com/watch?v=OObKm1l5HoM>

Day 2 <https://www.youtube.com/watch?v=WWwNbW6nR90&t=6523s>

ගොවි සහන වැඩි පිළිවෙළක් වශයෙන්

ඉදිරි වෙළෙඳ ගිවිසුම් ක්‍රමයක

වැදුගත්කම සහ එහි ක්‍රියාකාරීත්වය

රෝහින ඇංග්‍රීසේන්
ප්‍රාදේශීය කළමනාකරණ
නූත්‍රාලීය ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය

පසුබිම

වෙළෙඳපොළට වර්තමානයේ සපයන හාණ්ඩ සඳහා පවතින මිල අනාගතයේ දී උච්චාවචනය වීමකට හාජනය වී මුහුණ පැමුව සිදු වන අලාභය අවම කර ගැනීමේ අරමුණ ඇති ව වර්තමානයේ දී සැපයුම්කරු හා ඉල්ලුම්කරු අතර ඇති කර ගනු ලබන ද්විපාර්ශ්වය ගිවිසුමක් ලෙස ඉදිරි වෙළෙඳ ගිවිසුමක් කෙටියෙන් අරථ දැක්විය හැකි ය.

මෙහි ඉතිහාසය ග්‍රීක හා රෝම ඩීජ්පාලාර දක්වා දිව යයි. පුරාණ රෝමයේ දිනෙන් දින වර්ධනය වන අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා උතුරු අඩුකාවෙන් සහ ර්ජ්ප්‍රේතුවෙන් ධානා සැපයීම හා රෝම අධිරාජ්‍යයේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් සැපයු වෙනත් හාණ්ඩවල මිල මට්ටම්වල සිදු වූ අඩු වීම නිසා වෙළෙඳන් මුහුණ දුන් මූලික ගැටලු සහ තත්ත්ව වර්තමානයේ ගොවියා හා ව්‍යාපාරිකයා මුහුණ දෙන ගැටලුවලට බොහෝ සෙයින් සමාන ය. එනිසා විනිවිද පෙනෙන හා කාලෝවිත වෙළෙඳපොළ සහ මිල තොරතුරු සඳහා වූ අවශ්‍යතාව ඇති විය. ඒ අනුව අනාගතයේ දී ලබා දෙන හාණ්ඩවල මිල නියම කිරීමට හා ඒවායේ අවදානම කළමනාකරණය කිරීමට සහ සුම්මත මෙහෙයුම් සහතික කිරීම සඳහා එක් එක් වෙළෙන්දන් විසින් ඉදිරි වෙළෙඳ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම හාවිත කරන ලදී.

අනතුරු ව 1730 ගණන්වල පිහිටුවන ලද ජපානයේ බොජ්මා සහල් පුවමාරුව (Dojima Rice Exchange) පළමු විධිමත් ඉදිරි වෙළෙඳ ගිවිසුම ලෙස තොරතුරු අනාවරණය කර ගත හැකි ය. එහි දී සිදු ව ඇත්තේ ප්‍රථමයෙන් ම එක් එක් වෙළෙන්දන් සහ සහල් සපයන්නන් අතර ඉදිරි ගිවිසුම් අන්සන් කිරීමයි. කෙසේ වෙතත් එහි දී මූලික ගැටලුව වූ යේ සමස්ත පදනම්තිය තුළ පවත්නා විව්චාසය පිළිබඳ ව ය. මිල සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වුව හොත්, අඩු ස්ථාවර මිලකට කොන්ත්‍රාත්තුව අන්සන් කර ඇති ප්‍රදේශලයාට විකුණනවාට වඩා විවිත

වෙළෙඳපොළ දී හාණ්ඩ විකිණීමට විකුණුම්කරුට මහත් දිරි ගැනීම්ක් ලැබෙනු ඇති. ඒ හා සමාන ව මිල සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණේ නම්, ගැනුම්කරුට කොන්ත්‍රාත්තුවේ කොන්දේසි සපුරාලීමට හා වැඩි මිලකට විකුණුම්කරුගෙන් හාණ්ඩ මිල දී ගැනීමට වඩා වාසිදායක ය. එහෙත් ගිවිසුම්වල කොන්දේසි පාර්ශ්ව දෙක ම විසින් ඉටු කරනු ලබන බවට සහතික විය හැකි තුන්වන පාර්ශ්වයක් නොමැති වීම නිසා පසුකාලීන ව ගැටලු ඇති විය.

එසේ ම 1840 ගණන්වල දී ධානා ගොවින් සඳහා වූ ප්‍රධාන පුවමාරු මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස විකාගේ ප්‍රවලිත වීම ආරම්භ විය. කෙසේ වෙතත්, අස්වනු නෙළන කාලයක දී (වාරයේ දී) මිල සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටෙන අතර අස්වන්නේ අඩු කාලයේ දී (අවාරයේ දී) අසාම්‍ය ප්‍රාග්ධන ලෙස මිල ඉහළ යැම්ක සිදු විය. මේ සඳහා විකාගේ වෙළෙඳ මණ්ඩලය (Chicago Board of Trade (CBOT)) පිහිටුවන ලද අතර එහි දී 1851 මාරුතු 13 වන දින පළමු ඉදිරි කොන්ත්‍රාත්තුව අන්සන් කරන ලදී. 1865 වන විට විකාගේ වෙළෙඳ මණ්ඩලය තිරිගු, ඉරිගු සහ ඔවුන් අනුමත විවිධ හාණ්ඩ සඳහා අනාගත ගිවිසුම් හඳුන්වා දුන්නේ ය. මෙම ගිවිසුම් මගින් බොදා හැරිය යුතු හාණ්ඩවල ප්‍රමාණය හා ගුණාත්මකභාවය සඳහන් වන අතර වෙළෙඳපොළ විසින් මිල තීරණය කරනු ලැබේමට ඉඩ සලසයි. වසරේ විවිධ කාලවල දහස් ගණන් ගොවින්ගෙන් වෙළෙඳපොළට එන සත්‍ය නිෂ්පාදන දැන ගැනීමට ද මෙය උපකාර විය. එසේ ම එහි දී ඉතිරි වන අතිරික්ත හාණ්ඩ ආරක්ෂිත ව ගබඩා කර පසු කළක දී විකිණීම සඳහා ද එය උපකාර විය. මෙමගින් කළින් දුටු මිලෙහි වන උච්චාවචන වළක්වන බව පසු කළක දී නිරික්ෂණය විය.

අනතුරු ව 1898 පමණ වන විට බිත්තර, බටර්, අර්තාපල්, එළුණු සහ සම වැනි අනාගත වෙළෙඳාම සඳහා වූ

වෙනත් භාණ්ඩ ද ඇතුළත් විය. එය 1919 දී විකාගෝ වෙළඳ සේවා පූවමාරුව (Chicago Mercantile Exchange (CME)) ලෙස වෙනස් විය. අනතුරු ව මෙම ගිවිසුම් සඳහා වැඩි වැඩියෙන් නිෂ්පාදන එකතු වූ අතර 1970 දැයකය වන විට මූල්‍ය භා මූදල් අනාගත (Financial and Currency Futures) ගිවිසුම් ද එකතු විය. 1981 දී පොලී අනුපාත මත පදනම් වූ නිෂ්පාදන (Interest Rate Products) සහ 1980 දැයකයේ දී විකල්ප සහ කොටස් ද්ර්යක අනාගතයන් (Options and Equity Index Futures) ද මෙම ගිවිසුම් සඳහා අනුගත විය. විසිවන සියවසේ අවසාන කාර්යාල තුළ මෙම නිෂ්පාදන ජනප්‍රිය වීමට ප්‍රධාන හේතුවක් වූයේ බෙවන් වුව්‍යිස් විනිමය අනුපාත යාන්ත්‍රණය (Bretton Woods Exchange Rate Mechanism) බිඳ වැටුම සහ විනිමය අනුපාතික තීරණය කිරීම සඳහා නිදහස් වෙළඳපාල යාන්ත්‍රණයක් ගොඩ නැගීමයි. එනිසා නිෂ්පාදකයින් සහ පාරිභෝගිකයින් විනිමය අනුපාතිකයේ උච්චාවචනයන්ට තීරාවරණය විය. පුම්ට මෙහෙයුම් සහතික කිරීම සඳහා හේඛ් (Hedging) කිරීම වැදගත් වූ අතර එම නිසා අනාගත වෙළඳපාල අවදානම පූවමාරු කර ගැනීම සහ නැවත ලබා ගැනීම (Share Risk and Return) සඳහා සුදුසු යාන්ත්‍රණයක් ඇති විය.

කොට්ඨෑ-19 වසංගතය ඉවත් ව ගිය පසු දේශීය කාඩ් නිෂ්පාදනවල නිෂ්පාදිත ප්‍රමාණයේ ප්‍රසාරණයන්මක ප්‍රගතියක් ඇති වනු ඇත. එවැනි තත්ත්වයක් යටතේ දේශීය ගොවියාගේ නිෂ්පාදනවලට ලැබෙන මිල ඉතාමත් පහත් මට්ටමකට පත්වීම වැළැකිවීම අපහසු කටයුත්ක් වනු ඇත. එපමණක් නො ව එයින් ඉදිරියෙන් සාමාන්‍යයෙන් ගොවියාගේ අස්වැන්න නෙළන කාලයට (වාරයට) ගොවි නිෂ්පාදනවල මිල මට්ටම අනිවාර්යයෙන් ම අඩු මට්ටමක පවතී. එසේ ම අස්වැන්න නෙළනු නො ලබන කාලයේ (අවාරයේ) ගොවි නිෂ්පාදනවල මිල මට්ටම ඉහළ යනු ඇත.

මෙළස වාරයේ දී භා අවාරයේ දී ගොවි නිෂ්පාදන මිල ගණන් තියුණු ලෙස ඉහළ පහත යැම ගොවින්ට පමණක් නො ව, කොට්ඨෑ-19 වසංගතයෙන් පසු ඉහත ගොවි නිෂ්පාදන උපයෝගී කර ගෙන ආහාර ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදන කටයුතුවල යෙදෙන කර්මාන්ත හිමියන්ට භා ව්‍යාපාරිකයින්ට ද මහත් ගැටුවකි. අස්වනු නෙළන සමයේ දී මිල ගණන් පහත වැටුම නිසා ගොවින්න් කටයුතු අලාභදියක තත්ත්වයකට පත් වේ. අනෙකු අතට අවාරයේ දී ගොවි නිෂ්පාදනවල මිල තියුණු ලෙස ඉහළ යැමන් පාරිභෝගිකයාගේ ජ්වන වියදම ද ඉහළ යනු ඇත.

මේ නිසා ගොවි නිෂ්පාදන මිල ගණන් ලාභදායී ස්ථාවර මට්ටමක පවත්වා ගත හැකි නම්, එයින් ගොවි ජනතාවටත්, ගොවි නීමැලුම් අමු ද්‍රව්‍ය ලෙස යොදා ගෙන කර්මාන්ත භා ව්‍යාපාර කටයුතු කරන අයවුම් වූ අවසානයේ දී පාරිභෝගිකයාටත් ඉමහත් යහපතක් සැලසෙනු ඇත. මෙය වෙළඳපාල තුළින් ම සිදු කර ගත හැකි නම්, නිසැක ව ම එයින් ගොවි ජනතාවගේත්, ව්‍යාපාරිකයාගේත්, පාරිභෝගිකයාගේත් ප්‍රශ්නවලට තිරසාර විසඳුමක් ලැබෙනු ඇත.

ගොවි නිෂ්පාදනවලට සාධාරණ මිලක් සහතික කළ යුත්තේ ඇයි?

කාඩ් කාර්මික ආර්ථික රටාවකින් පෙළේ සියලු ලද ලාභකික සමාජයේ සිටින ගොවියාගේ නිෂ්පාදනවලට සාධාරණ මිලක් ලබා දීමට නො හැකි වුවහොත් එමගින් රට්ටේ සමස්ත ජනතාවට ම අසහනයට මුහුණ දීමට සිදු වනු ඇත. අනෙක් පැත්තේන් ගොවි ජනතාවට ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන සඳහා සාධාරණ මිලක් ලබා දුනහොත් එමගින් සමස්ත පොදු මහජනතාවයට යහපතක් වනු ඇත. වර්තමානයේ දී ලේඛකය තුළ මෙන් ම රට තුළ පවතින කොට්ඨෑ-19 වසංගතය සහ රූන් අනතුරු ව ඇති වූ ආර්ථික අවපාතය නිසා රට්ට බහුතරයක් පිරිස ගෙවතු වගාවට ලැදියාවක් දක්වමින් එය සාරථික ව සිදු කර ගෙන යනු ලැබේ. එනිසා ම මෙම ආර්ථික අවපාතයෙන් පසු එළඹින කාලය මහා පරිමාණ ගොවියාගේ නිෂ්පාදනවල මිලට පහරක් වදිනු ඇත. එනිසා ම ව්‍යාපාරික ගොවියා තම අස්වැන්න්නට නිසි මිලක් නො ලැබෙන නිසා වගාව කෙරෙහි දක්වන උනන්දුව අඩු වනු ඇත. ගොවිතැන සඳහා වැඩිපුර මහන්සි වීමට හෝ මූදල් යෙද්වීමට මැලිකමක් දක්වනු ඇත. එහි ප්‍රතිඵල්ල ලෙස ගොවියාගේ නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයේ අඩු වීමක් මෙන් ම මුහුගේ උනන්දුවේ අඩු වීමක් ද ඇති වනු ඇත. එයින් පසු ව එළඹින කන්නයේ දී ගොවි නිෂ්පාදනවල හිගයක් ඇති වී මිල මට්ටම ඉහළ යැමට ද හැකියාවක් පවතී.

ගොවිතැනේ යෙදීම සඳහා දැනට ගොවින් විසින් බැංකුවලින් සිය ලබා ගෙන තීබේ නම් එම සිය ගෙවා ගැනීමට නො හැකි වනවා මෙන් ම නැවත සියයක් ලබා ගැනීමට ද නො හැකි වීම නිසා ගොවි නිෂ්පාදනවලට සාධාරණ මිලක් නො දුනහොත් එය බැංකු කුමයට ද බලපෑම් ඇති කරනු ඇති බව මෙයින් පැහැදිලි වනු ඇත. එපමණක් නො ව මෙම සිය ගෙවීම සඳහා වැඩි පොලියට ගොවියා සිය ලබා ගෙහොත් මිහු තවදුරටත් අසරන තත්ත්වයට පත් වනු ඇත.

යැපුම් කාශීකරණයෙන් ඔබාව ගොස් ගොවිතැන් සිදු කරන ගොවියාගේ බලාපොරොත්තුව ර්‍යළුග කන්නයේ දී වඩා හොඳ අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමයි. ඒ සඳහා ඔහුට නවීන තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීමේ අපේක්ෂාව පැවතිය ද එය ඔහුට තො හැකි වන්නේ නිෂ්පාදනවලින් ලැබෙන ආදායම ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් තො වීමයි. එපමණක් තො ව එලදාව වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා අධි බලැති බීජ යොම්, රසායන පොහොර යොම්, රසායන දුවා යොම් වැනි කටයුතුවලින් ද ඉවත් වී ගොවියාට යැපුම් මට්ටමේ ගොවි තැනකින් සැහීමට පත් විමට සිදු වනු ඇත. වාරයේ දී නිෂ්පාදනවල මිල අඩු වන නිසා නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය වැඩි කර ගැනීමට වෙර දැරුවහොත් අවසානයේ දී ඔහුගේ සමස්ත පාඩුව තව තවත් ඉහළ යනු ඇත. මේ අනුව බලන කළ ගොවි නිෂ්පාදනවලට සාධාරණ මිලක් තො ලැබේම සමස්ත කාශී කරමාන්තය ම බිඳ වැටීමට හේතු වනු ඇත.

ගොවින්ට සාධාරණ මිලක් තො ලැබෙන විට තම නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමට ඔවුන් උත්සුක තො විය හැකි ය. ඒ නිසා අද අප රටේ ගොවි නිෂ්පාදන සම්මත ප්‍රමිතියට අනුකූල තො විය හැකි ය. එබැවින් ගල්, වැලි හා වෙනත් අපද්‍රව්‍ය මූලු, නිසි ප්‍රමාණයට තො පැසුණු, ස්වාභාවික හා ආවේණික රසයෙන් තොර, දුරවරුණයෙන් යුත්, කළු තබා ගත තො හැකි ගොවි නිෂ්පාදන වෙළඳපෙළට පැමිණේ. එබැවින් වෙළඳපෙළේ දී එම නිෂ්පාදන සඳහා හොඳ මිලක් ලබා ගත තො හැකි වේ. එසේ ම, මෙම නිෂ්පාදන ගබඩා කිරීමේ දී, ප්‍රවාහනයේ දී හා පරිහරණයේ දී ද තවදුරටත් ඒවායේ තත්ත්වය පිරිහෙනු ඇත. අවසානයේ දී පාරිහාරිකයාට ගුණාත්මක තත්ත්වයෙන් පිරිහුණු දුවා පාරිහාරණයට සිදු වන බව පෝෂණවේදින්ගේ ද අදහස වී ඇත.

එපමණක් තො ව මෙම නිෂ්පාදන අම් දුවා වශයෙන් යොදා ගෙන කරමාන්තකරණයේ යොදෙන ව්‍යවසායකයට ද ගැටුලු රසකට මුහුණ පැමට සිදු වනු ඇත. අපද්‍රව්‍ය සහිත මෙවන් නිෂ්පාදන යොදා ගැනීමේ දී කරමාන්ත නිමියාට එම අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමට තව යන්ත්‍රසුතු පවා පරිහරණය කිරීමට සිදු වන බැවින් එම කරමාන්තයන්හි නිෂ්පාදනවල මිල ගණන් ඉහළ යනු ඇත. එනිසා පිටරිවින් ගෙන්වන නිෂ්පාදන සඳහා වැඩි ඉල්ප්‍රමක් ඇති වන අතර එය රටට විදේශ විනිමය ගැටුලුවක් ඇති කරමින් සමස්ත ආර්ථිකයට ම බලපැම ඇති කරනු ලබයි.

ගොවි නිෂ්පාදනවලට සාධාරණ මිලක් තො ලැබේම ගම් ගොවි මහතාගේ ප්‍රශනයක් පමණක් ම තො ව

කාශී කරමාන්තය හා ආම්තිත ව්‍යාපාරික කටයුතුවල යොදෙන ලොකු කුඩා ව්‍යාපාරිකයන්ටත්, අවසානයේ පාරිහාරිකයාටත්, රටේ ඉදිරි ආර්ථික වර්ධනයටත් අහිතකර ලෙස බලපාන බව පැහැදිලි ය. එනිසා ගොවියාගේ නිෂ්පාදන සඳහා සාධාරණ මිලක් ලබා දීම සමස්ත සමාජයේ ම යහපතට හේතු වන බව පැහැදිලි වේ.

ගොවි නිෂ්පාදනවලට සහතික මිලක් බඩා දීම සඳහා රෑජයට මැදිහත් විය නො හැකි දී?

ගොවි නිෂ්පාදනවලට සාධාරණ මිලක් රෑජයට ලබා දීමට තො හැකි දී? යන්න පිළිබඳ ව ගොවින් මෙන් ම විවිධ පාර්ශ්වයන් බොහෝ කාලයක සිට තරක විතරක ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ ඇත. මේ සම්බන්ධ ව දායක හයකට වැඩි කාලයක අත්දැකීම් ද ශ්‍රී ලංකාකිකයන්ට ඇත. මෙහි දී යථාර්ථය කුමක් ද යන්න සෞයා බැලීමේ දී පසුගිය අඩ සිය වසක කාලය පුරාවට ම බලයට පත් වූ සියලු රෑජයන් ගොවියාට සාධාරණ මිලක් ලබා දීම සඳහා අවංක උත්සාහයක යොදී ඇති බව පසක් වනු ඇත. ඒ සඳහා රෑජයයන් විසින් විශේෂිත මිල දී ගැනීමේ ආයතන පිහිටුවීම, සහතික මිලක් මෙන් ම ගොවි නිෂ්පාදනවලට අවම මිලක් නියම කිරීම, කරමාන්ත ගාලා ඇති කිරීම, ගබඩා හා කාර්යාල පිහිටුවීම, නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම වැනි ක්‍රියා මාර්ග ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ ඇත.

නමුත් ලැබූ අත්දැකීම් සුහදායක තො වේ. රෑජය විසින් පිහිටවනු ලැබූ මිල දී ගැනීමේ ආයතන පාඩු බන්ධනට විය. මෙම ආයතන ත්‍රේත්ත්ව කිරීමට රෑජයට විඟාල පිරිවැයක් දරන්නට සිදු විය. එසේ ම මිල දී ගැනීම් සඳහා බැංකු කුමයෙන් ලබා ගත් ගෝ නිසි පරිදි ගොවා ගැනීමට තො හැකි වූ බැවින් ගෝ ලබා දුන් බැංකුවලට ද ගැටුවලට මුහුණ පැමට සිදු වේ. තව ද, එලෙස පිහිටුවනු ලැබූ ආයතනවලට මිල දී ගනු ලැබූ ගොච්චිගිලි, යන්ත්‍රේපකරණ හා වාහන ආදිය දිරාපත් වීමෙන් රෑජයට විඟාල වශයෙන් පාඩු සිදු විය. රාජු අයවැය ලේඛනයට අනවශ්‍ය වැය බරක් වූ මෙම වියදම නිසා රටේ වෙනත් සංවර්ධන කටයුතුවල ආයෝජන කිරීම සඳහා තිබු රෑජයේ සීමිත අරමුදල් ද නාස්ති වූ බවට විවේචන ද පවතී.

මෙවැනි අලාභදායක තත්ත්වයක් යටතේ වූව ද, ගොවි ජනතාවට එයින් සාධාරණ මිලක් ලැබුණේ ද යන්න විවාදාත්මක කරණකි. වාර්තා වන අන්දමට තොයෙකුත් අතුමිකතා හා දුෂ්පාණ හේතුවෙන්ට ගොවින්ට

ද සාධාරණ මිලක් ලබා ගැනීම දුෂ්කර වූ බැවින් රජයේ මිල දී ගැනීමේ කටයුතු නිරන්තරයෙන් ම විවේචනයට ලක් විය. අනෙක් අතට සමස්ත කාෂ්ථ නිෂ්පාදනයෙන් රාජ්‍ය ආයතනවලට මිල දී ගත හැකිකේ ද ඉතා අඩු ප්‍රමාණයකි. එබැවින් රජයේ මැදිහත් විමෙන් ගොන් ජනතාවගේ නිෂ්පාදනවලට හොඳ මිලක් ලබා දීමට කටයුතු යෙදීම ඉතාමත් දුෂ්කර හා ගැටලු සහගත තත්ත්වයක් බව දැන් අවබෝධ වී තිබේ.

මෙම තත්ත්වය ලංකාවට සුවිශේෂී වූ දෙයක් නො වේ. රජයේ මිල දී ගැනීම පවතින සැම රටක ම පාහේ එම ක්‍රමයෙන් ගොවීන්ට සාධාරණ මිලක් ලබා දීමට අසමත් වී ඇති බව වාර්තා වේ. ඊට හේතුව රාජ්‍ය ආයතනවල දීරි ගැනීම් දුර්වල වන නිසා ය. හොඳින් සේවාව කළත්, සේවාව නො කළත් වැටුප් නො කඩවා ගෙවන සියලු ම ආයතනවලට කාර්යක්ෂම දීරි ගැනීම් ඇති කිරීම දුෂ්කර වේ.

කොට්ඨාස-19 වසංගතයෙන් පසු වෙළඳපොල තුළන් ම ගොවී නිෂ්පාදනවලට සාධාරණ මිලක් සහතික කරන්නේ කෙසේ දී?

ලේඛය පුරා ව්‍යාපිත ව පවතින කොට්ඨාස-19 වසංගතයෙන් පසු ඕනෑම ම රටක කාෂ්ථ කර්මාන්තය දියුණු වන්නේ එය වෙළඳපොල ආර්ථිකය සමග බද්ධ කිරීමට හැකි වන ප්‍රමාණයට බව පෙන්වා දිය හැකි ය. රජය මැදිහත් වී කාෂ්ථ මිල ගණන් යටතේ ගොවී දුවා මිලට ගැනීමෙන් හෝ ජ්‍යෙවාට අවම සහතික මිල ගණන් නියම කිරීමෙන් පවත්නා වෙළඳපොල සමග කාෂ්ථ කර්මාන්තය බද්ධ කිරීම අසිරි වනු ඇත.

එයින් සිදු වන්නේ ගොවිනැන් කටයුතු හා වෙළඳපොල වෙන් වෙන් වගයෙන් ක්‍රියාකාරී විමතිකි. එබැවින් අපි යාර්ථියට මුහුණ දිය යුතු වෙමු. ජාතික හා අන්තර්ජාතික වගයෙන් සංවර්ධනය වී ඇති වෙළඳපොල යාර්ථියට ගැලපෙන පරිදි ග්‍රාමීය කාෂ්ථ කර්මාන්තය ද සැලසුම් කර ගැනීමට අපි කටයුතු කළ යුත්තේමු.

කොට්ඨාස-19 වසංගතය ලේඛය වෙළා ගැනීමට පෙර සිට ම ශ්‍රී ලංකාව ඒ සඳහා උවිත ක්‍රමවේද ක්‍රියාවට නංවා ඇත. ඒ බව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 1999 වසරේදී ක්‍රියාත්මක කළ 'ගොවී සහනය' නම් අලේවි ක්‍රමයෙන් පැහැදිලි වේ. එය ගොවී නිෂ්පාදන අලේවිය සඳහා ගොවීන්ට, වෙළඳපොල්ට, බැංකු සහ කර්මාන්ත හිමියන්ට එක් ව වාසි ලබා ගත හැකි ස්වයංක්‍රීය අලේවි ක්‍රමයක් විය. එකල මෙම ක්‍රමය ගොවීන් අතර ප්‍රව්‍ලිත ඉතා ජනප්‍රිය ක්‍රමයක් ලෙස පිළිගැනීමක් ලබා තිබුණි.

ඉදිරි වෙළඳ ශිව්‍යමක් යනු කුමක් දී

ඉදිරි වෙළඳ ශිව්‍යමක් යනු ගොවී නිෂ්පාදන තොරා ගත් ගැනුම්කරුවකුට කිසියම ඉදිරි දිනයක දී කළින් තීරණය කරන ලද සාධාරණ මිලකට අලේවි කිරීම සඳහා එම ගැනුම්කරු සහ ගොවියා අතර ඇති කර ගනු ලබන එකගතතාවකි. මෙම එකගතතාව ලේඛනගත කොට ගැනුම්කරු හා ගොවියා විසින් අත්සන් තැබීමෙන් ඉදිරි වෙළඳ ශිව්‍යමක් ඇති කර ගත හැකි ය.

ගොවියාගේ පාර්ශ්වයෙන් බලන කළ මෙහි දී සිදු වන්නේ ඔහුගේ ගොවී නිෂ්පාදනය ගැනුම්කරුවාට කළේ වේලා ඇති ව විකිණීමක් බඳු කාර්යයකි. අනෙක් අතට ගැනුම්කරුවාගේ පාර්ශ්වයෙන් බලන කළ ඉදිරියේදී මෙය ඔහුට අවශ්‍ය වන ගොවී නිෂ්පාදන කළේ වේලා ඇති ව ම මිලට ගැනීම සඳහා ගොවියා සමග ඇති කර ගන්නා එකගතතාවකි. මෙම ඉදිරි වෙළඳ ශිව්‍යම මගින් විකණුමිකාර ගොවියාටත්, ගැනුමිකාර ව්‍යාපාරිකයාටත් අනෝත්‍ය ප්‍රතිලාභ හිමි වෙයි. එසේ ම මෙමගින් ගොවී දුවා වෙළඳපොල් සිදු වන මිල ඉහළ පහළ යැම් ද යාම්පාක් දුරකට පාලනය වී එම ගොවී නිෂ්පාදනවල මිල ගණන් ස්ථාවර මට්ටමකට පත් වීමට ද අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත.

මෙවැනි ශිව්‍යමකට එළඟිමෙන් ගොවියාටත් ගැනුම්කරුවාටත් යම් යම් ගොවීන්දේසිවලට එකත වීමට සිදු වේ. එහි දී දෙදෙනා බෝගයේ ඉදිරි මිල පිළිබඳ ව එකගතතාවකට පැමිණිය යුතු ය. එසේ මිල දී ගනු ලබන්නේ කිසියම ප්‍රමිතියකට අනුව ය. ඒ නිසා ම ගොවී මහතා තම නිෂ්පාදනය වැඩිදියුණු කරමින් ප්‍රමිතියකට නිෂ්පාදනය කිරීමට උත්සුක වනු ඇත. මෙහි දී ගොවී මහතාව ස්ථාවර මිලක් ලැබෙන අතර ව්‍යාපාරිකයාට ද ගුණාත්මක බවින් ඉහළ හාණ්ඩ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙන් ලබා ගැනීමට අවස්ථාව උඩා වනු ඇත.

මෙවැනි ශිව්‍යමගතවීම් සඳහා ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැනාටමන් නීත්‍යන්කුල පසුබිමක් ගොඩ නැගී ඇත්තේ 1896 සිට ම හාණ්ඩ විකිණීමේ නීතිය යටතේ නීතිමය ප්‍රතිපාදන සලස්වා තිබීම නිසාවෙනි. දෙපාර්ශ්වය අතර එලෙස ඇති කර ගන්නා ශිව්‍යම නීතිය ඉදිරියේ බලාත්මක කර ගත හැකි නීතිමය ලියවිල්ලක් ලෙස පිළිගනු ලැබේ.

කෙසේ වුව ද මෙවැනි ඉදිරි වෙළඳ ශිව්‍යමක් ඇති කර ගැනීමට පෙර දෙපාර්ශ්වය අතර මූලික සාකච්ඡාවක් පැවැත්වීම අත්‍යවශ්‍ය අතර පිළිගැනීම් වෛම්පෑදනය ඇති ධෙවුම් අතර

සාකච්ඡා කර එකතන්වයක් ඇති කර ගත යුතු කරුණු ගණනාවක් තිබේ. එනම්,

1. අනාගතයේ දී නිපද්‍රිමට බලාපොරොත්තු වන බෝගයේ අනාගත මිල
2. එයින් සැපයීමට බලාපොරොත්තු වන නිෂ්පාදනය ප්‍රමාණය
3. මිල දී ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන ගොවී නිෂ්පාදන උච්චවල තිබිය යුතු ගුණාත්මක තත්ත්වය
4. අපුරන, ප්‍රවාහනය කරන, බාර දෙන ආකාරය
5. ගොවී උච්ච බාර දිය යුතු කාලය
6. මිල ගෙවන ආකාරය
7. ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක වීම සහතික කර ගැනීමට අනුගමනය කරන ක්‍රියා මාර්ගය
8. ගිවිසුම උල්ලංසණය කළ හොත් ඇති විය හැකි නිතිමය ප්‍රතිච්චිතය
9. නිෂ්පාදන විකිණීමට එකත වූ අනාගත දිනයේ දී වෙළෙඳපාලේ අසාමාන්‍ය තත්ත්වයක් ඇති වී තීබුණහොත් එකත වූ මිලෙන් 10%ක් හෝ 5%ක් වැනි ප්‍රමාණයක් අඩු වැඩි කර ගැනීමට ඇති ඉඩකඩ යනාදිය වේ.

මෙම කරුණු සම්බන්ධයෙන් දෙදෙනා අතර ඇති කර ගන්නා එකතනාවන් ඉදිරි වෙළෙද ගිවිසුමේ ලිඛිත ව අඩංගු කර ගත යුතු ය. මෙවන් වූ එකතනාවකින් ඉදිරි වෙළෙද ගිවිසුමක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මැදිහත් වන පාර්ශ්වකරුවන් තියෙනෙකි.

1. ගොවියා/නිෂ්පාදකයා/අලේවිකරු
2. ගැනුම්කරු/ව්‍යාපාරීකයා
3. පහසුකම් සපයන්නා

මෙහි දී ගොවියා තම නිෂ්පාදනය සඳහා ලබා ගත හැකි උපරිම මිලක් ලබා ගතිමින් තම ලාභය උපරිම කර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලබන අතර ගැනුම්කරුවා හැකි අවම මිලට ගොවියාගේ නිෂ්පාදන ලබා ගතිමින් තම ලාභය උපරිම කර ගැනීමට උත්සාහ දරනු ලබයි. මෙවන් වූ දෙපැත්තකට අදිනු ලබන පාර්ශ්ව දෙකක් යථාර්ථවත් එක් මට්ටමකට එකත වීම ස්වාධීන ව සිදු නො වනු ඇත. ඒ තිසා එම එකතනාව ඇති කරලීම සඳහා තෙවන පාර්ශ්වයක අවශ්‍යතාව පැන තහිනු ඇත. දෙපාර්ශ්වය එකත කර ගනු ලබන පාර්ශ්වය පහසුකම් සපයන්නා ලෙස හැඳින්වේ.

පහසුකම් සපයන්නාගේ කාර්යය

පහසුකම් සපයන්නාගේ මුල් ම කාර්යය වන්නේ ගිවිසුමට එළඹීමට අපේක්ෂා කරන ගොවීන් හා ගැනුම්කරුවන් සමග මූලික සාකච්ඡා පවත්වා දෙපාර්ශ්වයට ගිවිසුමකට එළඹීමට සහය වීමයි. වෙනත් රටවල මෙම කාර්යයේ පමණක් ම නියැලෙන පුද්ගලයින් හා සංවිධාන පවතී. දැනට ප්‍රේ ලංකාවේ එවැනි පහසුකම් සපයන ආයතන නොමැති බැවින් අපේ බැංකු නිලධාරීන්, කෘෂිකරුම උපදේශක නිලධාරීන්, සංචර්ධන නිලධාරීන්, ග්‍රාම නිලධාරීන්, පොල් සංචර්ධන නිලධාරීන් වැනි නිලධාරීන්ගේ සහය ලබා ගැනීම මෙහි දී වඩාත් සුදුසු වේ.

ඒ අනුව පහසුකම් සපයන්නාගේ මූලිකත්වයෙන් විකුණුම්කරුවාත්, ගැනුම්කරුවාත් අතර පවත්වන සාකච්ඡාවල දී කරුණු ගණනාවක් සාකච්ඡාවට හාජතය කරන අතර පහසුකම් සලසන්නා විසින් දෙපාර්ශ්වයට ම ඒ පිළිබඳ ව අවබෝධයක් ලබා දිය යුතු ය.

එනම් ඉදිරි වෙළෙද ගිවිසුමකින් ඇති වන වාසිදායක තත්ත්වයන් හා අවාසිදායක තත්ත්වයන් දෙපාර්ශ්වයට ම අවබෝධ කර දිය යුතු ය. එසේ ම ඉදිරියේ දී වගා කිරීමට බලාපොරොත්තු වන බෝගය කුමක් ද? අස්වැන්න තෙලීමට බලාපොරොත්තු වන කාලය කුමක් ද? කොපමණ ප්‍රමාණයක් නිපද්‍රිමට බලාපොරොත්තු වන්නේ ද? එයින් අලේවි කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ප්‍රමාණය කොපමණ ද? නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මක තත්ත්වය කුමක් ද? ගුණාත්මක තත්ත්වයන් අඩු හාණ්ඩ්වලට කුමක් කරන්නේ ද? දිනකට හෝ සියුයකට අනිවාර්යයයෙන් සැපයිය යුතු ප්‍රමාණයක් පවතින්නේ ද? එසේ සැපයීමට නො හැකි වුවහොත් කුමක් කරන්නේ ද? ඉදුණු සහ පැසුණු එලදාව යන දෙවර්ගය ම මිල දී ගන්නේ ද? මුදල් ලැබෙන්නේ කෙසේ ද? යයක් ලබා ගත්තේ නම් යය වාරික අය කර ගෙන මුදල් ලබා දෙන්නේ ද? නැතිනම් තමන් විසින් ම යය වාරික ගෙවිය යුතු ද? වගා හානියක් වුවහොත් කුමක් කළ යුතු ද? ඒ සඳහා රක්ෂණයක් ලබා ගත යුතු ද? යනාදී වශයෙන් ඇති විය හැකි සියලු ම ගැටුප්‍රකාරී තත්ත්වයන්ට විසඳුම් සාකච්ඡා කළ යුතු ය.

අවසාන වශයෙන් සාකච්ඡා කළ යුතු වන්නේ අපහසු ම කාරණාව වන මිල සම්බන්ධවයි. සැපයුම්කරු තම සැපයුම් වැනි ම මිලට අලේවි කිරීමට සැලසුම් කරන අතර ගැනුම්කරු අඩු ම මිලට හාණ්ඩ් මිල දී ගැනීමට

වෙරදරනු ඇත. එහි දී දෙදෙනාට ම පිළිගත හැකි යථාර්ථවත් මිලක් නියම කර ගත යුතු ය. එහි දී පසුගිය වර්ෂයන්හි දී එම බෝගයේ මිල හැසිරුණු ආකාරය පිළිබඳ ව දෙපාර්ශ්වය ම දැනුම්වත් කිරීම පහසුකම් සලසන්නාගේ වගකීමකි. මෙවන් ගිවිසුමක දී සාධාරණ මිලක් නියම කර ගැනීම පිළිබඳ ව පසුවට වෙනම ම සාකච්ඡා කිරීමට බලාපොරත්තු වේ.

ඉන් අනතුරු ව සියලු කරුණුවලට එකඟ වන්නේ නම් එදින ම හෝ නියම කර ගත් දිනක දී ගිවිසුම් අත්සන් කළ යුතු වන්නේ පිටපත් තුනකින් යුත්ක් ව ය යන්න අවබෝධ කර දිය යුතු ය. එයින් එක් පිටපතක් ගැනුම්කරුට ද දෙවැන්න විකුණුම්කරුට ද තෙවැන්න පහසුකම් සලසන්නා සන්තකයේ ද තබා ගත යුතු ය.

කෙසේ වුව ද, වර්තමානයේ පවතින කොට්ඨාස-19 වසංගතයට මූහුණ දීමට ගොවියාට කරමක් අපහසු වූයේ ගොවියා සතු ව ඉතිරි කිරීමේ පුරුදේදක් නො තිබීම නිසා ය. එම නිසා මෙවැනි වසංගතයක් අනාගතයේ දී ඇති වුවහොත් ඒ සඳහා මූහුණ දීමට අවශ්‍ය ඉතිරි කිරීමේ පුරුදේදක් වශයෙන් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය උපදෙස් පහසුකම් සලසන්නා විසින් අනිවාර්යයෙන් ම ලබා දිය යුතු ය.

අවසාන වශයෙන් පහසුකම් සලසන්නාට ගිවිසුම්ගත වටිනාකම්න් 1% ක ප්‍රමාණය සේවා සැපයීමේ ගාස්තුවක් අය කළ හැකි යි. ඇතැම් බැංකු ආයතන මෙම 1% ක වටිනාකම දෙපාර්ශ්වයෙන් ම 0.5% බැඳීන් අය කර ගනියි.

ඉදිරි වෙළෙඳ ගිවිසුමක දී ඉදිරි මිල තීරණය කිරීම

දෙදිසාවකට ගමන් කරනු ලබන පාර්ශ්ව දෙකක් සමතුලිත මිලකට එකඟ කර ගැනීම එතරම පහසු කටයුත්තක් නො වනු ඇත. එනම් විකුණුම්කරු හැකි උපරිම මිලකට අලේවී කර තම ලාභය උපරිම කිරීමට කටයුතු කරනු ලබන අතර ගැනුම්කරු හැකි අවම මිලට මිල දී ගැනීමට උප්සුක වනු ඇත. කෙසේ වුව ද, දෙපාර්ශ්වය ම පාඩු ලැබිය යුතු නැත. ඒ නිසා යථාර්ථවාදී සාධාරණ මිලක් නියම කර ගත යුතු ය. සැපයුම්කරුගේ පාර්ශ්වයෙන් සලකා බලන කළ සාධාරණ මිලක් යනු කුමක් ද? තම නිෂ්පාදනය සඳහා වැය කළ පිරිවැයට 50% ක ප්‍රමාණයක ලාභයක් එකතු කර සැපයුම් මිල නියම කිරීම ලංකාවේ දී සාධාරණ මිලක් ලෙස අර්ථ දක්වනු ලබන අතර අනෙකුත් රටවල එය 35% ක පමණ ප්‍රමාණයක එකතු කිරීමකි.

ගැනුම්කරුගේ පාර්ශ්වයෙන් සලකා බලන අවස්ථාවන්හි දී සාධාරණ මිලක් යනුවෙන් අදහස් කරනු ලබන්නේ හාංච් මිල දී ගත් අවස්ථාවේ සිට එය සකසා, ලාභයක් ද ගලපා, මිල නියම කර, වෙළෙඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීමේ දී තම හාංච්යට තරගකාරී ඉල්ලමක් පැවතිමයි. එසේ නො වුවහොත් ගැනුම්කරු නැවත නැවත හාංච් නිෂ්පාදනයට නො පෙළමෙනු ඇත. එසේ වුවහොත් සැපයුම්කරුට ද අලාභ ලැබීමට සිදු විය හැකි යි. මෙවන් එම දෙපාර්ශ්වය ම එකඟ වන සාධාරණ මිලක් නියම කර ගැනීම සඳහා විධිතම කිහිපයක් පවතී.

1. නිෂ්පාදන පිරිවැය පදනම් කර ගෙන ඉදිරි මිල තීරණය කිරීම

මෙය ප්‍රාග්ධික ව ඉතාමත් තාත්ත්වික පහසු ක්‍රමයකි. සලකා බලන බෝගය සම්බන්ධයෙන් පසුගිය වසර කිහිපයක නිෂ්පාදන වියදීම පිළිබඳ මිල හැසිරීම කෘෂිකරුම දෙපාර්තමේන්තුව සතු දැන්ත මගින් සම්පාදනය කර ගෙන එම මිලයන්හි සාමාන්‍ය (මධ්‍යතා) මිල මවටම ලබා ගෙන එයට 50% ක පමණ ලාභයක් එකතු කර මිල තීරණය කළ හැකි යි. (පසුගිය වසරවල හාංච්යේ මිලේ හැසිරීම සමහර ගොවි සංවිධාන සතු ව ද පවතිනු ඇත.) උදාහරණයක් වැළැඳුවම් කිලෝ එකක් නිෂ්පාදනයට වැයවන පිරිවැය = රු. 50.00

50% ලාභයක්

$$\text{එකතුකිරීම} \left(\frac{50}{100} \times 50 \right) = \text{රු. } 25.00$$

එ අනුව ඉදිරිමිල

$$= \text{රු. } 75.00$$

මෙම මිල පදනම් කර ගෙන සුළු වෙනස් කිරීමක් සහිත ව දෙදෙනාගේ එකත්වයෙන් ඉදිරි මිල තීරණය කළ හැකි යි. මෙම උදාහරණය අනුව ගොවියාට රුපියල් 50ට වඩා අඩු මිලක් ලැබෙන්නේ නම් ගොවියා නැවත වග නො කරනු ඇත. අනෙක් අතට ගොවියා රුපියල් 100 වැනි මිලක් ඉල්ලා සිටියහොත් එම මිලට හාංච් මිල දී ගෙන, සකස් කර වෙළෙඳපොලේ තරගකාරී ව විකිණීමට නො හැකි වීම නිසා ගැනුම්කරු හාංච් මිල දී ගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ඇත. ඒ අනුව සාධාරණ මිලක් තීරණය විය යුත්තේ රුපියල් 50ත්, රුපියල් 100ත් අතර විය යුතු ය.

2. වෙළඳපාලේ සාමාන්‍යයෙන් තීරණය වන මිල අනුව ඉදිරි මිල තීරණය කිරීම

නිෂ්පාදන වියදමට 50%ක ලාභයක් එකතු කිරීම මගින් ඉදිරි වෙළඳ ගිවිසුම් මිල තීරණය කිරීම සමහර අවස්ථාවල සාධාරණ නො විය හැකි සි. එයට හේතු වන්නේ හාන්චියක වෙළඳපාල පාරිභෝගික ඉලුප්ලී මිල තීරණය වන්නේ නිෂ්පාදන පිරිවැය පදනම් කර ගෙන නො වන හෙයිනි. හාන්චිය සම්බන්ධයෙන් පාරිභෝගිකයා දක්වන වරණය (කැමුත්ත), හාන්චියේ ගුණාත්මකභාවය, එම හාන්චිය හා සම්බන්ධ අනෙක් හාන්චිවල මිල ගණන්, කාලගුණය, දේශගුණය වැනි සාධක ද වෙළඳපාලක හාන්චියක මිල තීරණය වීමට බලපානු ලබයි. එසේ නම් නිෂ්පාදන පිරිවැයට 50%ක ලාභයක් එකතු කර ඉදිරි මිල තීරණය කිරීම සාධාරණ නො විය හැකි සි.

එම නිසා ඉහත කරුණු පදනම් කර ගෙන පසුගිය කාලයේ වෙළඳපාලේ එම හාන්චියේ සතු අලෙවී මිල ගණන් අධ්‍යයනයට හාජ්‍යනය කර එම මිල ගණන්වල සාමාන්‍ය (මධ්‍යන්‍ය) මිල පදනම් කර ගෙන සූඩ වෙනස් ඩීමක් මත දෙපාර්ශ්වයේ එකත්ත්වයෙන් ඉදිරි වෙළඳ ගිවිසුම් මිල තීරණය කළ හැකි සි.

උදාහරණයක් ලෙස ඉහත වැල්දොඩාඩ්ම්වල වෙළඳපාල මිල සැලකුවහොත් පසුගිය කාලය පුරා ම වැල්දොඩාඩ්ම් කිලෝග්‍රැම් එකක මිල රුපියල් 150 - 200 අතර අයයක් ගනු ලැබුයේ නම් රුපියල් 100කට අඩු මිලක් නියම කිරීම සාධාරණ නො වනු ඇති. ඒ නිසා වෙළඳපාලේ මිල හැසිරීම පදනම් කර ගෙන ඉදිරි වෙළඳ මිල ගිවිසුම සකස් කළ හැකි සි. කෙසේ වුව ද ඉදිරියේ දී සැපයුමේ වැඩි විමක් සිදු වන හෙයින් තවදුරටත් මිල ඉහළ යනු ඇතැයි ප්‍රක්ෂේපය නො කළ යුතු සි.

3. කිසියම ගොවී නිෂ්පාදනයක් සඳහා ලෝක වෙළඳපාලේ පවතින මිල අනුව ඉදිරි මිල තීරණය කිරීම

නිදහස් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක ශ්‍රී ලංකාවේ හාන්චිවල මිල තීරණය කිරීමේ දී එම හාන්චිය සම්බන්ධයෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළඳපාල තුළ පවතින මිල ගණන් සැලකිල්වන ගැනීම ද වැදගත් වනු ඇති. ඒ අනුව කිසියම බෝගයක ඉදිරි වෙළඳ ගිවිසුම් මිල තීරණය කිරීමේ දී එම හාන්චිය සඳහා ජාත්‍යන්තර වෙළඳපාල තුළ පවතින මිල සලකා බැඳීම ද වැදගත් වනු ඇති. නිදහස් වෙළඳ ප්‍රතිපත්තිය නිසා දේශීය ව

නිෂ්පාදනය කළ හැකි බෝග වර්ග ද ආනයනය කිරීමට අවස්ථාව සැලසෙන බැවින් දේශීය ව නිෂ්පාදනය කරනු ලබන එම වර්ගයේ ම බෝගයේ මිල මට්ටම ආනයනය කරනු ලබන එම වර්ගයේ ම බෝගයේ මිල මට්ටම වඩා වැඩි නම් දේශීය බෝග නිෂ්පාදනය අධේරයමත් වනු ඇති. එසේ ම දේශීය නිෂ්පාදකයා තමන්ට අවශ්‍ය බෝග පිටරටින් ආනයනය කරනු ලබයි. එපමණක් නො ව දේශීය නිෂ්පාදනයන්හි පවත්නා අඩු ප්‍රමිතිය නිසා ද නිෂ්පාදකයා හාන්චි පිටරටින් ආනයනය කිරීමට පෙළමෙනු ඇති. එසේ ම නිෂ්පාදකයාට අවශ්‍ය ප්‍රමාණය දේශීය ව මිල දී ගැනීමේ හැකියාවක් ද නො පවතින නිසාවෙන් ද නිෂ්පාදකයා ආනයනයට උත්සුක වනු ඇති. මෙම කාරණාවලට විසදුම් ලැබෙන ආකාරයට දේශීය බෝග නිෂ්පාදනය කළ හැකි නම් දේශීය ගොවීයට ජාත්‍යන්තරය සමඟ තරග කළ හැකි සි.

විදේශවලින් ආනයනය කරනු ලබන හාන්චිවලට වරායේ දී ගෙවන ගාස්තු, ගුදුම් ගාස්තු, ප්‍රවාහන ගාස්තු සහ අනෙකුත් අදාළ ගාස්තු ඇතුළත් කළ පසු කර්මාන්ත ගාලාවට දුවා ලැබෙන මිලට වඩා අඩු මිලකට දේශීය නිෂ්පාදකයාට තම නිෂ්පාදන සැපයිය හැකි නම් ගැනුම්කරුවෙන් දේශීය නිෂ්පාදන මිලට ගැනීමට පෙළමෙනු ඇති. උදාහරණයක් ලෙස ආනයනය කරනු ලබන තක්කාලී කිලෝග්‍රැම් එකක මිල රුපියල් 75ක් වන්නේ නම් දේශීය නිෂ්පාදකයාට එය රුපියල් 75ට වඩා අඩුවෙන් සැපයිය හැකි නම් දේශීය නිෂ්පාදකයාගෙන් හාන්චි මිල දී ගැනීමට ගැනුම්කරුවෙන් උනන්දු වනු ඇති. ඒ නිසා මෙම ජාත්‍යන්තර මිල පදනම් කර ගනීමින් ද ඉදිරි වෙළඳ ගිවිසුම් මිල තීරණය කළ හැකි සි.

ඉදිරි වෙළඳ ගිවිසුමක් ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය ප්‍රායෝගික උදාහරණයක් ආගුණයන්

වැල්දොඩාඩ්ම් වග කිරීමට අදහස් කරන ගොවීන් සමඟ ඉදිරි වෙළඳ ගිවිසුමක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදහස් කරන්නේ ය ය සිතමු. පළමුවෙන් ම ඉහතින් සඳහන් කළ ආකාරයට ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීමට පෙර විසඳා ගත යුතු ගැටුපු සඳහා විසදුම් ගැනුම්කරු, විකුණුම්කරු හා පහසුකම් සලසන්නා එක් ව විසඳා ගත යුතු සි. ඉන් අනතුරු ව ගිවිසුම අත්සන් කර තියෙන්න ම සතු ව පිටපත බැඳීන් තබා ගත යුතු සි. එවන් ම ගිවිසුමක මූලික වශයෙන් පහත සඳහන් කරුණු අන්තර්ගත විය යුතු සි. එනම්,

1. ගිවිසුම් අංකය, කාමි නිෂ්පාදනය, දිනය හා ස්ථානය
2. නිෂ්පාදනයේ ප්‍රමිතිය (ඉදුණු වැළැඳාඩා පමණක් ද මිල දී ගනු ලබන්නේ, නැතිනම් පැසුණු එවාත් සමග ද යන්න සඳහන් කළ යුතු සි)
3. ගිවිසුමට එළඹෙන පාර්ශ්වයන්ගේ සම්පූර්ණ නම, ලිපිනය සහ වෙළඳ සමාගම ලියාපදිංචි අංකය/ජාතික හැඳුනම්පත් අංකය
4. සැපයිය යුතු ප්‍රමාණය කිලෝග්‍රැම/මලු හා ඒකකයක මිල රුපියල්වලින් දැක්විය යුතු සි. (දිනකට/සතියකට/මාසයකට කොපමණ සැපයිය යුතු ද?)
5. මුළු වටිනාකම ඉලක්කමෙන් හා අකුරින් (සතියකට වැළැඳාඩා පමණක් කිලෝග්‍රැම 400 නම් කිලෝග්‍රැම එකක් රුපියල් 100 නම් මුළු වටිනාකම රුපියල් 40,000)
6. භාර දෙන ස්ථානය හා දිනය/දිනයට පෙර ආදි ලෙස දැක්විය යුතු සි. (මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ, දූෂ්‍රලේ බණ්ඩකන්ද ග්‍රාමයේ ක්‍රේඛක මධ්‍යස්ථානය අසල දී සැම සතියක ම සඳහා දින පෙරවරු 10.00ව)
7. ගෙවීම් කරනු ලබන ආකාරය (පහසුකම් සලසන්නා විසින් සනාත කරන ලද්ද ගැනුම්කරු විසින් ලබා දෙන කුවිතාන්සිය බැංකුවට ඉදිරිපත් කිරීමෙන්)
8. වලංගු බව තහවුරු කිරීම (මෙහි දී පාර්ශ්වයන් ත්‍රිත්වය ම දිනය යොදා ඇත්සන් කර ස්ථානය සඳහන් කළ යුතු සි. (ගිවිසුමක ආකෘතියක් ඇමුණුම් අංක 1හි දක්වා ඇත.)

මෙලෙස ගිවිසුම්ගත වන ගිවිසුමේ නිති රිති හා කොන්දේසි 1896 අංක 11 දරන භාණ්ඩ අලෙවි ආයුර් පනත යටතේ වලංගු කර ඇති පරිදි පහත සඳහන් මූලික කරුණුවලින් සමන්විත විය යුතු සි.

1. ගිවිසුම බල පැවැත්වන කාලය
2. ගැනුම්කරුට භාණ්ඩ භාර දීම
3. තත්ත්වය හා ඇසුරුම්
4. භාණ්ඩවල බර
5. ගෙවීම
6. උප ගිවිසුම්
7. බාහිර බලපෑම්
8. පැහැර හැරීම

9. පහසුකම් සපයන්නා

10. බෙරුම් කිරීම

11. සංශෝධන

මෙම මූලික කරුණු සමන්විත කරමින් විස්තරාත්මක ව සකස් කර ගනු ලබන නිති රිති හා කොන්දේසිවලට එකඟ වන බවට සපරි කරමින් දෙපාර්ශ්වය ම දිනය යොදා ඇත්සන් කළ යුතු සි.

මෙලෙස ඇත්සන් කරනු ලැබූ ගිවිසුම සුරක්මක් වගයෙන් බැංකුවට ඉදිරිපත් කර විකුණුම්කරුට/ගොවියාට අවශ්‍ය නම් ගිය මුදලක් ගැනීමට ද හැකියාව පවතී. අනාගතයේ දී සැපයිමට බලාපොරොත්තු වන වැළැඳාඩා ප්‍රමාණය හා ඒ සඳහා ලබා ගත හැකි ආදායම පදනම් කර ගෙන ගොවියාට ගිය මුදලක් දීමට බැංකුවට ද මෙමගින් අවස්ථාව සැලැසෙනු ඇත.

වැළැඳාඩා ප්‍රමාණකට පසු තෙවා ගත හැකි බැවින් එතැන් සිට ගිවිසුම ත්‍රියාත්මක වනු ඇත. එහි දී සතියකට වැළැඳාඩා පමණ කිලෝග්‍රැම 200ක ප්‍රමාණයක් (අක්කර $\frac{1}{4}$ ක වග කර ඇත්තැන්ම) ගිවිසුම් ප්‍රකාර ව ගැනුම්කරු විසින් පැමිණ ලබා ගනු ලබන අතර එය සනාථ කරමින් කුවිතාන්සියක් ද ගොවියාට ලබා දෙනු ඇත. එම කුවිතාන්සියේ වටිනාකමට අදාළ මුදල ගැනුම්කරු විසින් අදාළ බැංකුවට බැර කරනු ඇත. ගොවියා සතු කුවිතාන්සිය බැංකුවට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් ගොවියාට මුදල ලබා ගත හැකි සි. එහි දී බැංකුවෙන් ගියක් ලබා ගෙන ඇත්තැන්ම ගිය වාරිකය අඩු කර ගනු ලබයි. මෙවැනි ගිවිසුමකින් සියලු ම පාර්ශ්වයන්ට වාසි අත් වනු ඇත.

ගොවීන්ට අත්වන ප්‍රතිලාභ

1. ගොවියාගේ නිෂ්පාදන සඳහා ස්ථාවර මිලක් ලැබීම
2. ගිවිසුම ප්‍රකාර ව ගොවි නිෂ්පාදන සඳහා ස්ථාවර වෙළඳපොලක් නිර්මාණය වීම
3. වෙළඳපොල නිශ්චිත වන නිසා තම වග කටයුතු කුමවත් ව කිරීමට හැකි වීම
4. පිරිවැය අඩු කර ගත හැකි වීම
5. ඉහළ ප්‍රමිතියෙන් යුතු නිෂ්පාදන ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි වීම
6. අස්වැන්න නෙළන කාලයේ දී අපේක්ෂා හංගත්වය වෙනුවට තාප්තිමත් තත්ත්වයක් ඇති වීම

ගැනුම්කරුව අත්වන ප්‍රතිලාභ

- උසස් ප්‍රමිතියෙන් යුතු ගොවී නිෂ්පාදන ලබා ගත හැකි වීම
- ස්ථාවර මිලකට ගොවී ද්‍රව්‍ය අඛණ්ඩ ව ලබා ගත හැකි වීම
- උසස් ප්‍රමිතියෙන් යුතු ගොවී නිෂ්පාදන ලැබෙන හෙයින් ගැනුම්කරුගේ නිෂ්පාදනය ද උසස් ප්‍රමිතියෙන් යුත්ත වන බැවින් ඔහුට තම ලාභය වැඩි කර ගත හැකි වීම.
- දේශීය ව නිෂ්පාදනය කළ හැකි භාණ්ඩ ආනයනය වෙනුවට දේශීය ව්‍යාපාරිකයාට අපනයනයට අවස්ථාව උදා වීම.

පහසුකම් සහයන්නාට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ

- ගිවිසුම් ප්‍රකාර ව කොමිස් මුදලක් ලබා ගත හැකි වීම

- පහසුකම් සලසන්නා ලෙස බොහෝ විට බැංකු කටයුතුවල නිරත වන හෙයින් බැංකුවලට ගෙය අය කර ගැනීමට පහසු වීම
- ගැනුම්කරුවන් හා විකුණුම්කරුවන් විශාල ප්‍රමාණයක් ස්වකීය ගනුදෙනු සඳහා ආකර්ෂණය කර ගත හැකි වීම

කොට්ඨාස-19 වසංගතය ආරම්භ වූ අවස්ථාවේ දී ගොවියා/විකුණුම්කරු හා ගැනුම්කරු/ව්‍යාපාරිකයා යන සියලු ම පාර්ශ්වයන්ට දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ දීමට සිදු වූයේ ඔවුන්ගේ ආදායම මාර්ග ස්ථාවර නො වීම නිසාවෙන් සහ ඉතිරි කිරීමේ පුරුද්දක් ඇති වී නොමැති වීම නිසාවෙනි. ඉදිරියේ දී ඇති වන ඕනෑම ව්‍යයසනයකට මුහුණ දීමට හැකි වන ආකාරයේ ස්ථාවර ආදායම මාර්ගයක් සහ ඉතිරි කිරීමේ පුරුද්දක් ඇති කරනු වස් මෙවන් ගිවිසුම් මගින් සියලු ම පාර්ශ්වකරුවන් ආරක්ෂා කිරීම සියලු බලධාරීන්ගේ වගකීම වනු ඇත.

(අගුමුණුම් 1)

ගැනුම්කරු හා විකුණුම්කරු අතර කාමි නිෂ්පාදන ආලෙවිය සඳහා වන ඉදිරි ආලෙවි ගිවිසුම

පිටපත්	1. ගැනුම්කරු
2. විකුණුම්කරු
3. පහසුකම් |
|--------|--|

(1896 අංක 11 දරණ භාණ්ඩ ආලෙවි ආයා පනත යටතේ)

1. ගිවිසුම් අංකය, කාමි නිෂ්පාදනය, දිනය හා ස්ථානය	(අ) ගිවිසුම් අංකය <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>					(ආ) කාමි නිෂ්පාදනය	(ඇ) ගිවිසුම් දිනය	(ඇ) ස්ථානය
2. නිෂ්පාදනයේ ප්‍රමිතිය								
3. ගිවිසුමට එළඹින පාර්ශ්වයන්	(අ) ගැනුම්කරු	සම්පූර්ණ නම ලිපිනය						
		වෙළඳ සමාගම ලියාපදිංචි අංකය/ජාතික හැඳුනුම්පත් අංකය						
	(ආ) විකුණුම්කරු	සම්පූර්ණ නම ලිපිනය						
		වෙළඳ සමාගම ලියාපදිංචි අංකය/ජාතික හැඳුනුම්පත් අංකය						

4. ප්‍රමාණය හා මිල	(අ) ප්‍රමාණය ස්කක මිල රු..... ගත..... <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>											(ආ) කිලෝ ගුද්ධ කිලෝ/ ඒකක ගණන <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										
5. වට්නාකම	(අ) ඉලක්කමෙන් (ආ) අකුරෙන්	රු. <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> ගත <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>																				
6. හාන්චි හාරදීම	(අ) ස්ථානය (ආ) දිනය මාසය වර්ෂය දිනට පෙර																					
7. ගෙවීම් කරන ආකාරය	හාන්චි බාරගන්නා වූ අවස්ථාවේ දී ගැනුම්කරු විසින් මුදලින් හෝ බැංකු ගෙවුම් ඇශ්‍යවුමකින් ගෙවීම් කළ හැකි ය. විකුණුම්කරු වෙත පිටසන් කරන ලද කුවිතාන්සි පතක් නිකුත් කිරීමෙන් බාරගැනීම තහවුරු වේ.																					
8. වලංගු බව තහවුරු කිරීම	අත්සන - ගැනුම්කරු වෙනුවට දිනය ස්ථානය	අත්සන - විකුණුම්කරු දිනය ස්ථානය	අත්සන - පහසුකම් සපයන්නා දිනය ස්ථානය	මුදාව පහසුකම් සපයන්නා																		

බඩ දැන්නවාද?

ශ්‍රී ලංකා මහ බිංකුව මගින් නියාමනය කරනු ලබන සියලුම මූලස ආයතන දැනට පවතින මූලස පාරිභෝගික ආරක්ෂණ රාමුව යටතේ මූලස පාරිභෝගිකයින්ගේ අයිතින් අවබෝධ කරගෙන ආරක්ෂා කළ යුතු අතර ඔවුනට සාධාරණ, විනිවිද්‍යාවයක් සහ සමාභාෂ්මතවයක් සහිත පරිකරුයක් යටතේ මූලස ගෙවුනු සිදු කිරීමට ඉඩ සැලකිය යුතුය.

මූලස පාරිභෝගික ඔබගේ මූලික අයිතින්

- තමන් කැමති භාෂාවකින සිනම ගෙවුනුවක සම්බන්ධයෙන සම්පූර්ණ, පැහැදිලි, සංක්ෂිප්ත, නිවැරදි සහ තොටෙ යටතේ යොමු කළ ඇති අයිතිය.*
- ඉලුම සිටින ඕනම අවස්ථාවකදී - ගෙවුනුව එපුම්මෙම පෙර නො පසු එම ගෙවුනුවට අභ්‍යන්තර තොරතුරු ලබේමේ අයිතිය.
- පැමිණිලක රුදීර්පත කිරීමට සහ සාධාරණ කාල සීමාවක තුළ එම සම්බන්ධයෙන සඡනීමකට පත්විය හැකි පිළිතුරක් ලබේමේ අයිතිය.
- විශේෂයෙන්ම වැකිනිරි, අඩුධිත, නො මූලස කාක්ෂරතාවය අඩු මූලස පාරිභෝගිකයිනට ඇතුළු සම මූලස පාරිභෝගිකයෙකුම සම්බන්ධතාවයෙන් සහ සාධාරණත්වයෙන යුතු සේවාවක ලබේමේ අයිතිය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බිංකුවේ මූලස පාරිභෝගික ආරක්ෂණ රාමුවට යටත්වන මූලස ආයතන

ඉහත සඳහන් මූලස ආයතනයක් සම්ග සිදු කරන දද ගෙවුනුවක් සම්බන්ධව යමිකින් ගැටුවක් පවතින අවස්ථාවකදී ඔබට පළමුවෙන්ම අභ්‍යන්තර වෙත පැවිස්මූලක ඉදිරිපත් තර විකල්ඩ්පෑල මුද්‍රා ගැනීමට තබුණු යුතුය.

ඒ සඳහා ඔබට සාධාරණ කාලයකදී සැහිමකට පත්විය හැකි ප්‍රතිචාරයක් නොවුණුහාට් එම ගැටුවෙහි වැඩිදුර විමසා බැඳුමට ලබාති ශ්‍රී ලංකා මහ බිංකුවේ මූලස පාරිභෝගික සඩුලතා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

* මෙම තොරතුරු සිංහල, දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි භාෂාවන් මුළු ගෙ හැකිය.

** ගෙවීම සහ පිළිබඳ පැවැත්ති සහ සැම්බන්ධ සහයත්ත්ව ආයතනය යුතු තෙවැනි මිදු කරනු ලබයි. ගෙවීම සහිත පිළිබඳ මූල්‍ය අත්ස්‍යකරුවන්, ගෙවුනුකාරුවන්ගේ ශ්‍රී ලංකා දුරකාන ආශ්‍රිත ගෙවීම පැවැත්ති ප්‍රියකරුවන් සහ රාෂ්ම දුරකාන පදනම් පැවැත්ති ප්‍රියකරුවන් වේ.

ශ්‍රී ලංකා මහ බිංකුවේ මූලස පාරිභෝගික සඩුලතා දෙපාර්තමේන්තුවට පැමිණිලි ඉදිරිපත් කිරීමට අභ්‍යන්තර පැමිණිලි ආකෘති පත්‍රය පහත වෙබ් දිගුව හෝ QR කේතය හරහා ලබාගත හැක.

www.cbsl.gov.lk/si/fcrd

ශ්‍රී ලංකා මහ බිංකුව
සිංහල මාවත
CENTRAL BANK OF SRI LANKA

අධික්ෂ, මූලස පාරිභෝගික සඩුලතා දෙපාර්තමේන්තුව

ශ්‍රී ලංකා මහ බිංකුව

නො. 30, ජනාධිපති මාවත, කොළඹ 01, ඉඩ ලංකාව.

තැ 011 2477966 පි 112 477744 අ fcrd@cbsl.lk පි www.cbsl.gov.lk

පොර
වෛශ්‍ය දිනුවක!
දිනුම ලබා ගැනීමට
සුල් අමතර ගාස්තුවක ගෙවනන

ඡියාව මගේ ආදුරය
දැනෙනානවා නම්...

මේ, මට ඔයාගේ
ලද්වී ඕනම වෙළාවයි

ඩින් නමට
තාරකලයක ඇත!

රෝගීවෙන් නිදහස් කිරීමට
සහනදායි ගාස්තුවක් ගෙවන්න

ඩබ ව්‍යුහ වාහනයක දිනා ඇත!
නිවසටම ගෙන්වා දීමට ආදාළ
රේගු ගාස්තු ගෙවන්න

අනුගි රුකියාවක් !
සුල් ලියාපදිංචි ගාස්තුවක් පමණයි

කැබලිලුවක ව්‍යුහ

වංචාකරුවන්ගේ මේ වැනි කුමෝතායන්ට නො රැවෙනන

ඉඩගේ වයස් සීමාව, ස්ථී/පුරුෂ භාවය, අධ්‍යාපන පසුඩීම හෝ ආදායම් මට්ටම
කුමක් වුවත් පහසුවෙන් ම ඉඩත් මෙම වංචාකරුවන්ගේ ගොදුරක් විය හැක.

වංචාවන්ට ගොදුරු වූ විට ඉඩට සිදු වන මූල්‍ය අලාභය සහ ඇති වන මානසික පීඩාව
සුළුපු නො වේ.

ඉඩ රැවැටීම සඳහා ලේඛි, තැපැල් පත්, සමාජ ජාල අඩවිය, දුරකථන පැමුණුම්, කෙරී පණිවුඩ්, විද්‍යුත්
තැපෑල, අන්තර්ජාල පණිවුඩ් භූවමාරු සේවා මගින් වංචාකරුවන් ඉඩ හා සම්බන්ධ විය හැක.

වංචාකරුවන්ගේ අරමුණා ඉඩ රවතා ඉඩගේ විශ්වාසය දිනා ගැනීමයි.
ඉවුනට නො රැවැටීම ඉඩේ වගකීමයි.

